

1 ปี กับการศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต (บัณฑิตอาสาสมัคร)

ช่วงที่ 1 : การศึกษาภาควิชาการ (ประมาณ 3 เดือน : สิงหาคม – ตุลาคม)

- ❖ ในช่วงเวลาประมาณ 3 เดือน บัณฑิตอาสาสมัครจะต้องพักอยู่ในศูนย์ฝึกอบรมบัณฑิตอาสาสมัคร วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต โดยจะมีกระบวนการเตรียมความพร้อมและการฝึกฝนทักษะต่างๆ ก่อนที่จะเดินทางไปปฏิบัติงานสนามในหมู่บ้าน
- ❖ ในกระบวนการเรียนการสอนประกอบด้วย การบรรยายในชั้นเรียนโดยอาจารย์และวิทยากร การศึกษาดูงาน การทดลองใช้ชีวิตในชนบท การอบรมความรู้ต่างๆ ฯลฯ
- ❖ บัณฑิตอาสาสมัคร จะต้องผ่านการศึกษารายวิชา 6 วิชา ได้แก่ วิชาบัณฑิตอาสาสมัครและความเป็นพลเมือง , แนวคิดและระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อการพัฒนา , กระบวนการทำงานชุมชน , ความคิดสร้างสรรค์กับนวัตกรรมการพัฒนา, การพัฒนาในสังคมพหุวัฒนธรรม และการเปลี่ยนผ่านของชนบท – เมือง และการพัฒนา

ช่วงที่ 2 : การปฏิบัติงานสนามในหมู่บ้าน (ประมาณ 7 เดือน : พฤศจิกายน – พฤษภาคม)

- ❖ บัณฑิตอาสาสมัครจะได้ไปปฏิบัติงานสนามในหมู่บ้าน ตามกระบวนการในรายวิชาการปฏิบัติงานอาสาสมัครในสังคมพหุวัฒนธรรม
- ❖ ในการปฏิบัติงานสนาม : บัณฑิตอาสาสมัครจะปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานในหมู่บ้าน ลักษณะของโครงการปฏิบัติงานแบ่งตามประเภทต่างๆ อาทิ โครงการด้านการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม โครงการด้านสิทธิชุมชน/สิทธิมนุษยชน โครงการด้านการศึกษาในพื้นที่ห่างไกลและการศึกษาทางเลือก โครงการด้านความหลากหลายทางวัฒนธรรมและการรวมกลุ่มประชาคมอาเซียน โครงการด้านการสนับสนุนองค์กรชุมชน เป็นต้น
- ❖ ชีวิตในหมู่บ้าน : บัณฑิตอาสาสมัครจะไปพักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านตลอดระยะเวลาประมาณ 7 เดือน โดยบัณฑิตอาสาสมัคร 1 ราย จะมีพื้นที่ปฏิบัติงานสนาม 1 หมู่บ้าน
- ❖ ในหมู่บ้าน : บัณฑิตอาสาสมัครจะปฏิบัติตนเสมือนเป็นลูกเป็นหลานของชาวบ้าน ซึ่งจะต้องเคารพและปฏิบัติตามกฎระเบียบและจารีตต่างๆ ของหมู่บ้านด้วย บัณฑิตอาสาสมัครเป็นนักศึกษาที่เข้าไปหมู่บ้าน เพื่อเรียนรู้ – บริการชุมชน ไม่ได้ไปในฐานะนักพัฒนา แต่นำความรู้ความสามารถร่วมทำงานกับชาวบ้าน

พื้นที่ปฏิบัติงานสนาม

- ❖ พื้นที่ชนบททุกภูมิภาคในประเทศไทย
- ❖ พื้นที่ชายแดนไทยและประเทศเพื่อนบ้านที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์

ช่วงที่ 3 : การทำรายงานวิชาการวิจัยเฉพาะเรื่อง/งานสร้างสรรค์ (ประมาณ 2 เดือน : มิถุนายน – กรกฎาคม)

- ❖ หลังจากที่บัณฑิตอาสาสมัครออกจากพื้นที่ปฏิบัติงานสนามแล้ว บัณฑิตอาสาสมัครจะมีช่วงเวลาประมาณ 2 เดือน ในการเขียนและเรียบเรียงรายงานวิชาการวิจัยเฉพาะเรื่องหรืองานสร้างสรรค์ และการสอบ (รายวิชาการวิจัยเฉพาะเรื่อง)
- ❖ บัณฑิตอาสาสมัครที่สำเร็จการศึกษา (8 รายวิชา) จะได้รับประกาศนียบัตรบัณฑิต (บัณฑิตอาสาสมัคร) จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ค่าธรรมเนียมการศึกษา :

- ❖ ผู้ผ่านการคัดเลือกจะได้รับการยกเว้นค่าหน่วยกิต และได้รับเงินสนับสนุนค่าใช้จ่ายรายเดือน

หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
(บัณฑิตอาสาสมัคร)

(หลักสูตรพหุวิทยาการ/หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2563)

วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รายละเอียดของหลักสูตร
หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต (บัณฑิตอาสาสมัคร)
(หลักสูตรพหุวิทยาการ/หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
 วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา ศูนย์รังสิต / วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์

หมวดที่ 1. ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร	: 25350051100397
ภาษาไทย	: ประกาศนียบัตรบัณฑิต (บัณฑิตอาสาสมัคร) (หลักสูตรพหุวิทยาการ)
ภาษาอังกฤษ	: Graduate Diploma Program (Graduate Volunteer) (Multidisciplinary)

2. ชื่อประกาศนียบัตรบัณฑิต

ภาษาไทย	ชื่อเต็ม	ประกาศนียบัตรบัณฑิต (บัณฑิตอาสาสมัคร)
	ชื่อย่อ	ป.บัณฑิต (บัณฑิตอาสาสมัคร)
ภาษาอังกฤษ	ชื่อเต็ม	Graduate Diploma (Graduate Volunteer)
	ชื่อย่อ	Grad. Dip. (Graduate Volunteer)

3. วิชาเอก
ไม่มี

4. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร
จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร 33 หน่วยกิต

5. รูปแบบของหลักสูตร
 - 5.1 รูปแบบ
หลักสูตรพหุวิทยาการ ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ศึกษา 1 ปีการศึกษา
 - 5.2 ภาษาที่ใช้
ภาษาไทย
 - 5.3 การรับเข้าศึกษา
รับทั้งนักศึกษาไทยและต่างประเทศที่สามารถใช้ภาษาไทยได้เป็นอย่างดี
 - 5.4 ความร่วมมือกับสถาบันอื่น
เป็นหลักสูตรเฉพาะของสถาบันที่จัดการเรียนการสอนโดยตรง
 - 5.5 การให้ประกาศนียบัตรบัณฑิตแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
ให้เพียงสาขาวิชาเดียว

6. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563 ปรับปรุงจากหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต (บัณฑิตอาสาสมัคร) พ.ศ. 2558

กำหนดเปิดสอนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2563

ได้พิจารณาถ่วงดุลโดยคณะกรรมการนโยบายวิชาการ

ในการประชุมครั้งที่/2563 เมื่อวันที่ เดือน..... พ.ศ. 2563

ได้รับอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตรจากสภามหาวิทยาลัย

ในการประชุมครั้งที่/2563 เมื่อวันที่ เดือน..... พ.ศ. 2563

7. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

หลักสูตรมีความพร้อมเผยแพร่คุณภาพและมาตรฐานตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต

ในปีการศึกษา 2564

8. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

8.1 นักพัฒนาสังคม

8.2 เจ้าหน้าที่มูลชนสัมพันธ์

8.3 เจ้าหน้าที่ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน

8.4 นักพัฒนาองค์กรพัฒนาเอกชน

8.5 นักพัฒนาชุมชน

8.6 นักวิจัยสนาม

8.7 ผู้ประกอบการทางสังคม

9. ชื่อ นามสกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน ตำแหน่ง และคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ลำดับ	เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-นามสกุล	คุณวุฒิการศึกษา/สถาบัน/ปีการศึกษาที่จบ
1.	4102100053XXX	รองศาสตราจารย์	สามชาย ศรีสันต์	- ปร.ด. (สหวิทยาการ) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2552 - สม.ม. (สังคมวิทยา) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540 - ป.บอ. (บัณฑิตอาสาสมัคร) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536 - ศศ.บ. (การพัฒนาชุมชน) วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา, 2534

ลำดับ	เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ-นามสกุล	คุณวุฒิการศึกษา/สถาบัน/ปีการศึกษาที่จบ
2.	3930800053XXX	อาจารย์	सानิตย์ หนูนิล	- ปร.ด. (การจัดการ) มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2559 - วท.ม. (การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การ) สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2553 - สส.บ. (สังคมสงเคราะห์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2549
3.	3100202425XXX	อาจารย์	เกศกุล สระกวี	- ปร.ด. (การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2560 - ศศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550 - วท.บ. (จิตวิทยา) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2537
4.	3341500286XXX	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	สุภาวดี ขุนทองจันทร์	- ปร.ด. (พัฒนบูรณาการศาสตร์) มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 2553 - บธ.ม. (บริหารธุรกิจ) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2548 - ค.บ. (การประถมศึกษา), สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี 2538
5.	3100903393XXX	รองศาสตราจารย์	กิริยา กุลกลการ	- Ph.D. (Economics) University of Wisconsin-Madison, USA. , 2550 - M.A. (Economics) University of Otago, New Zealand, 2542 - ศ.บ. (เศรษฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538

10. สถานที่จัดการเรียนการสอน

ศูนย์ฝึกอบรมบัณฑิตอาสาสมัคร วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต

11. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

11.1 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

ความยากจนกับการถูกกีดกันแยก

สหประชาชาติ (2009) ได้ออกมาเรียกร้องในรายงานสถานการณ์โลกปี 2010 (Report on the World Social Situation 2010) ว่า ถึงเวลาที่รัฐบาลในประเทศต่าง ๆ ต้องทบทวนนโยบายเกี่ยวกับความยากจนใหม่ที่เดิมมักจะวัดความยากจนจากเส้นความยากจน “poverty line” ซึ่งมีข้อจำกัดโดยละเอียดการที่คนยากจนถูกกระทำจากโครงสร้างการเอาเปรียบ เลือกลัทธิปฏิบัติ ซึ่งเป็น กระบวนการในเชิงพลวัตที่ผลิตความยากจน ในหลายประเทศการพิจารณาการกีดกันทางสังคม จะประกอบด้วยมิติที่สำคัญได้แก่ 1) การกีดกันออกจากระบบกฎหมาย กล่าวคือมีลักษณะการเลือกปฏิบัติกับคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ประชาชนในชาติไม่ได้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมด้วยแนวทางปฏิบัติแบบเดียวกัน 2) การกีดกันออกจากระบบเศรษฐกิจ ได้แก่ ภาวะตกงาน เนื่องจากไม่เป็นที่ต้องการ หรือถูกรังเกียจไม่รับเข้าทำงาน การถูกกีดกันไม่ให้เข้าถึงปัจจัยการผลิต หรือแหล่งเงินทุนเพื่อการประกอบอาชีพ 3) การกีดกันออกจากระบบสวัสดิการ หรือการบริการทางสังคม ซึ่งประเทศกำลังพัฒนามักมีความแตกต่างของมาตรฐานคุณภาพการบริการทางสังคมระหว่างพื้นที่ในเขตเมืองและชนบท 4) การกีดกันออกจากระบบครอบครัว และโครงข่ายทางสังคม ชุมชน สถานการณ์นี้มักเกิดขึ้นจาก

การพัฒนาที่มีความเหลื่อมล้ำสูง ทำให้คนในภาคเกษตรกรรมต้องเคลื่อนย้ายแรงงานเข้ามาทำงานในเมืองตัดขาดจากโครงข่ายทางสังคมเดิม

ในระหว่างปี 2552-2561 รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายเน้นการสร้างอุตสาหกรรม (industrialization) และการสร้างการเป็นเมือง (urbanization) เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาค นโยบายเหล่านี้กระจายไปทั่วทุกภูมิภาคของประเทศ ซึ่งเป็นนโยบายที่สั่งการจากศูนย์กลาง หลายนโยบายได้สร้างผลกระทบต่อประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตชนบท และประชาชนคนเล็กคนน้อย รวมทั้งผู้อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่รอยต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่ 1. ทวงคืนผืนป่า 2. เขตเศรษฐกิจพิเศษ 3. จัดระเบียบหาบเร่แผงลอย 4. รถไฟรางคู่ 5. โครงการพัฒนาริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา 6. เขื่อนแควน้อย 7. เขื่อนแควน้อยตอนล่าง 8. โรงไฟฟ้าถ่านหิน 9. โรงไฟฟ้าขยะ โรงไฟฟ้าชีวมวล 10. เตรียมออก พรบ. ทรัพยากรน้ำ เก็บค่าน้ำทางการเกษตร 11. ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเกษตรกร และเพิ่มภาระค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตรของเกษตรกรรายย่อย สิ่งเหล่านี้ได้เร่งให้เกิดการกักแยกประชาชนคนเล็กคนน้อย โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกร แรงงานรับจ้าง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคนยากจนออกไป และเร่งให้เกิดความเหลื่อมล้ำ การกระจายราย และการถือครองทรัพย์สินที่ไม่เป็นธรรม

แม้ว่ารัฐบาลจะแก้ไขปัญหาความยากจนโดยพิจารณาตัวเลขรายได้ และส่งมอบบัตรสวัสดิการคนจนโดยโอนเงินค่าอุปโภค บริโภค ที่จำเป็นในชีวิตประจำวันผ่านบัตรสวัสดิการดังกล่าว สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ประเมินการว่าคนยากจนที่ไม่ได้เข้าสู่ระบบนี้มีประมาณ 8 แสน คน ในจำนวนนี้ คือ คนพิการ คนชรา นอกจากนี้ยังมีคนยากจนในหมู่บ้านห่างไกล คนชายขอบ ผู้ตกหล่นไม่ได้บัตรประชาชน หรือไร้สัญชาติ ซึ่งมีรายงานศึกษาพบว่า มีประมาณ ประมาณ 1 ล้าน 8 แสนคน กลุ่มคนเหล่านี้ไม่ได้รับบัตรสวัสดิการ และเป็นผู้ที่ถูกกักแยกออกไปจากการพัฒนา

ความเหลื่อมล้ำ ไม่เป็นธรรมของการพัฒนา

ในปี 2561 Global Wealth Report ของธนาคารเครดิตสวิสการกระจายรายได้และทรัพย์สิน กรณีประเทศไทยเหลื่อมล้ำมากที่สุดในโลก คนรวยที่สุด 1% มีทรัพย์สิน 66.9 ที่เหลือกระจายไปสู่คนยากจนข้างล่าง ส่วน 1% ล่างสุด มีทรัพย์สิน 0% ค่าสัมประสิทธิ์ GINI เท่ากับ 90.2 ปกติมีค่า 100 แสดงว่าเหลื่อมล้ำที่สุดคือ ทรัพย์สินทั้งหมดคน 1% เอาไปหมด คนรายรองลงมาจนถึงคนยากจนไม่ได้รับส่วนแบ่งนี้เลย ในรายงานระบุว่าปี 2561 ประเทศไทยเยียบฐานะความมั่งคั่งจากกลุ่มประเทศที่มีความมั่งคั่งต่อหัวประชากร 9,969 USD ต่อคน จากเดิม 9,297 และจะเพิ่มขึ้นทุกปี ในปี 2023 (อีก 6 ปี) จะเพิ่มเป็น 12,496 (ค่าเฉลี่ยของโลกอยู่ที่ USD 63,100 per adult) การเพิ่มขึ้นของความมั่งคั่งนี้เพิ่มขึ้นเฉพาะในกลุ่มของคนรวย เพราะคนยากจนไม่มีทรัพย์สินที่ถือครองลดลงจนไม่มีเหลือ นี่คือการพูดที่ว่า “คนรวยยิ่งรวยขึ้น คนจนยิ่งยากจนลง” ปัจจุบันไทยมีความมั่งคั่งในอันดับ 86 ของโลก 140 ประเทศ แต่ความเหลื่อมล้ำไม่เท่าเทียมขึ้นมาเป็นอันดับ 1 ของโลก

การศึกษาของคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่า ในปี 2555 ผู้ที่ถือครองที่ดินน้อยที่สุดกลุ่ม 20% แรก ถือครองที่ดินเฉลี่ย 29.27 ตารางวา ขณะที่ 20% สูงสุดที่ถือครองที่ดิน ถือครองเฉลี่ย 23.7 ไร่ (9,480 ตรว.) ต่างกัน 323 เท่า หรือพูดอีกทางหนึ่งว่าคนรวยถือครองที่ดินร้อยละ 80 ของที่ดินที่มีโฉนดทั่วประเทศ บัญชีเงินฝากธนาคารก็เช่นกัน ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย เดือนพฤศจิกายน ปี 2561 บัญชีเงินฝากไม่เกิน 5 หมื่น มีอยู่ 86.3 ล้านบัญชี จากบัญชีเงินฝากทั้งหมดในประเทศ 98.7 ล้านบัญชี คิดเป็นร้อยละ 87 บัญชีเงินฝากที่มีเงิน 50 ล้านขึ้นไปมี 19,485 บัญชี ตัวเลขความเหลื่อมล้ำติดอันดับในทุกสำนักการสำรวจ สภาพัฒน์ ปี 2560 ค่า GINI เท่ากับ 0.45 (ปี60) ค่าสัดส่วนการถือครองรายได้ ระหว่างคนรวยกับคนยากจน 20 % ต่างกัน 10.5 เท่า ในกรณีของสภาพัฒน์ ปี 2560 คนจน 20% สู้ท้ายมีรายได้แตกต่างจากกลุ่มคนรวย 20% แรก 10.5 เท่า คนรวยรายได้เฉลี่ย 2.4 หมื่นบาทต่อเดือน คนจน 2.4 พันบาทต่อเดือน

ความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรมกับเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์

กลุ่มคนที่ถูกกักแยกออกไปจากการได้รับประโยชน์จากการพัฒนา ภายใต้การดำเนินนโยบายที่ไม่คำนึงถึงประชาชนในระดับชุมชน ท้องถิ่นนี้ เป็นเหตุผลสำคัญของการกระจายการพัฒนาอย่างไม่เป็นธรรม ผลประโยชน์ส่วนใหญ่ตกอยู่กับคนรวย บริษัทเอกชนขนาดใหญ่ ขณะที่ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่สังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งมีคนหลากหลายวัยทั้งเด็ก หนุ่มสาว และคนชรา ความหลากหลายทางเพศสภาพ การอพยพเข้ามาของแรงงานข้ามชาติ อัตลักษณ์ชุมชนท้องถิ่น ซึ่งแตกต่าง และมีลักษณะเฉพาะ ทั้งในหลายพื้นที่ที่มีการผสมกลมกลืนทางวัฒนธรรม จนเกิดเป็นวัฒนธรรมรูปแบบใหม่ๆ ที่ซับซ้อน และมีลักษณะเฉพาะ การพัฒนาประเทศจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับลักษณะเฉพาะ ความ

แตกต่างทางอัตลักษณ์ และความจำเป็นของการพัฒนาเศรษฐกิจที่โลกได้ก้าวเข้าสู่เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ เป็นระบบเศรษฐกิจที่ใช้ทรัพยากรทางวัฒนธรรม รวมถึงงานสร้างสรรค์ ความรู้ทางศาสตร์และเทคโนโลยีมารวมเข้าด้วยกัน ก่อให้เกิดอุตสาหกรรม การบริการ ที่มาจากความคิดสร้างสรรค์ เป็นอุตสาหกรรมเชิง โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกล่าวถึง เศรษฐกิจสร้างสรรค์ (creative economy) เป็นเศรษฐกิจที่เน้นการสร้างสินค้าและบริการใหม่ๆ โดยเชื่อมโยงกับรากฐานทางวัฒนธรรม การสั่งสมปัญญาของสังคมไทย ผสมเข้ากับเทคโนโลยี/นวัตกรรมสมัยใหม่ นำเขาสู่กระบวนการ “คิดอย่างสร้างสรรค์” และ “สร้างแรงบันดาลใจจากรากวัฒนธรรมและภูมิปัญญาที่สั่งสมของสังคม” เพื่อสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจและอาจขยายไปถึงการสร้างคุณค่าทางสังคม กระแสการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นในโลกปัจจุบันมีความ

สอดคล้องกับกรอบแนวทางการพัฒนาของประเทศไทย โดยที่การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ถือเป็นแนวทางหนึ่งของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างการผลิตใหม่และยั่งยืน ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 10 ซึ่งตั้งอยู่บนหลักการพื้นฐานของแนวคิดที่สำคัญประการหนึ่ง คือการเพิ่มคุณค่าของสินค้าและบริการ (Value Creation) โดยไขว่คว้าความรู้และนวัตกรรม ผสมกับจุดแข็งในด้านความหลากหลายของทรัพยากรธรรมชาติวัฒนธรรม และวิถีชีวิตความเป็นไทยดั่งนั้น ความพยายามปรับโครงสร้างเศรษฐกิจเพื่อปรับเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศจากการพึ่งพิงปัจจัยการผลิตที่มีราคาถูกและใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง (Factor-driven Economy) ไปสู่ระดับสูงขั้นที่เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพและสร้างนวัตกรรม (Efficiency-driven and Innovation-driven Economy) โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์อย่างจริงจังจะเป็นแนวทางหนึ่งของการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจของไทย

องค์การความร่วมมือเพื่อการค้าและการพัฒนา UNCTAD (United Nation Conference on Trade and Development) ได้กำหนดขอบเขตของเศรษฐกิจสร้างสรรค์มีรายละเอียดดังนี้

1.ประเภทมรดกทางวัฒนธรรม (Culture Heritage) อุตสาหกรรมประวัติศาสตร์โบราณคดีประเพณีความเชื่อและสภาพทางสังคมแบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อยคือ กลุ่มการแสดงออกทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม (Traditional Cultural Express) เช่น ศิลปะและงานฝีมือ เทศกาล งานและงานฉลอง เป็นต้น และกลุ่มที่ตั้งทางวัฒนธรรม (Culture Sites) เช่น โบราณสถาน พิพิธภัณฑสถาน หอสมุด และการแสดงนิทรรศการ เป็นต้น

2.ประเภทศิลปะ (Arts) เป็นกลุ่มสื่อผลงานสร้างสรรค์ ที่สื่อสารกับคนกลุ่มใหญ่ ได้แก่ งานศิลปะ (Visual Arts) เช่น ภาพวาด รูปปั้น ภาพถ่ายและวิดีโอโบราณ เป็นต้น ศิลปะการแสดง (Performing Arts) เช่นการแสดง ดนตรี การแสดงละคร การเต้นรำ โอเปร่า ละครสัตว์และการ เชิดหุ่นกระบอก เป็นต้น

3.ประเภทสื่อ (Media) เป็นกลุ่มผลงานสร้างสรรค์ที่ สื่อสารกับคนกลุ่มใหญ่ มี 2 กลุ่มคือ

3.1 งานสื่อสิ่งพิมพ์(PublishingandPrintedMedia) เช่น หนังสือ หนังสือพิมพ์และสิ่งตีพิมพ์อื่นๆ

3.2 งานโสตทัศน (Audio Visual) เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์วิทยุ และการออกอากาศอื่นๆ

4.ประเภทหน้าที่ (Function Creation) เป็นกลุ่มของสินค้าและบริการที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าที่แตกต่างกัน มี 3 กลุ่มคือ 4.1 กลุ่มออกแบบ(Design) เช่นการออกแบบภายในกราฟิก แฟชั่น อัญมณีและของเล่น เป็นต้น 4.2 กลุ่มสื่อสมัยใหม่ (New Media) เช่น ซอฟต์แวร์วิดีโอเกมส์และเนื้อหาดิจิทัล เป็นต้น 4.3 กลุ่มบริการทางความคิดสร้างสรรค์ (Creative Services) เช่นบริการทางสถาปัตยกรรมโฆษณา วัฒนธรรมและนันทนาการ งานวิจัยและพัฒนา บริการอื่นที่เกี่ยวข้องกับดิจิทัลและความคิดสร้างสรรค์ เป็นต้น

11.2 สถานการณ์ทางสังคมและวัฒนธรรม

พื้นที่การปฏิบัติงานของบัณฑิตอาสาสมัคร ซึ่งเป็นพื้นที่ชนบทเปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก กลายเป็นพื้นที่ซึ่งมีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม เกิดชนชั้นกลางใหม่ เป็นคนชนบทผู้เท่าทัน และเปิดสู่โลกกว้าง ขณะเดียวกันก็ถูกมองว่าคนชนบทเหล่านี้ไม่ประมาทคน และถูกหลอกจากนโยบายประชานิยม สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงในชนบทหลายด้านทำให้การพัฒนาชนบทหันกลับมาสู่การพัฒนาในแบบวิถีชีวิตอีกครั้ง กล่าวคือ ชนบทเป็นพื้นที่ภาคเกษตร พัฒนาค้นหาให้ออยู่พอกิน มีความโอปอ้อมอารี และดำรงรักษาไว้ซึ่งความเป็นไทย ขณะที่เมืองคือความเจริญก้าวหน้า อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม ตลอดจนนวัตกรรม ขณะที่ชนบทไม่จำเป็นต้องก้าวหน้าแบบเมือง แต่เป็นชนบทที่ถูกร้อยพันอดีตอันสงบ ร่มเย็นในความเป็นไทย งานวิจัยของ อรรถจักร์ สัตยานุรักษ์ (2548) ระบุว่า ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นถูกเขียนให้เห็นถึงสำนึกรักหวงแหนแผ่นดินเกิดยึดโยงเชื่อมต่อกับส่วนกลางอย่างเป็นเนื้อเดียวกัน ประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่ศึกษาผ่านวัฒนธรรมชุมชนนี้จะได้รับการยอมรับก็ต่อเมื่อบุคคลหรือท้องถิ่นนั้นมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความ เป็นไปของ

ประวัติศาสตร์ชาติ ภาพชนบท ความเป็นชนบทเป็นสิ่งถูกประดิษฐ์สร้างขึ้นจากชนชั้นกลางในเมือง ผ่านสื่อมวลชน ภาพยนตร์ เพลง ละครโทรทัศน์ นวนิยาย รายการเรียลลิตี้ รวมทั้งหน่วยงานของรัฐและองค์กรพัฒนาเอกชน ที่วิสาธน์อย่าง ไทยพีบีเอส เป็นแหล่งผลิตซ้ำว่าทกรรมทางเลือก “ชุมชนนิยม” ซึ่งเสนอวิถีชีวิตวัฒนธรรมอันสงบเรียบง่ายของชุมชนท้องถิ่น โน้มน้าวให้มาปลูกพืชอินทรีย์ ทำการเกษตรแบบพอเพียง ในอีกด้านหนึ่งการสร้างภาพเป็นไปเพื่อการสร้างพื้นที่ชนบทให้เป็นตลาดการบริโภคสินค้า อาหาร และการท่องเที่ยว จินตนาการเหล่านี้สร้างความคาดหวังทางสังคมให้แก่คนชนบท ลดทอนชนบทซึ่งไม่มีภาพความสวยงาม ชวนฝันโรแมนติก ของทุ่งหญ้า รวงข้าว ลำธาร และความอุดมสมบูรณ์ของป่าชุมชน ปรากฏหลงเหลืออยู่ให้กลายเป็นชนบทที่แตกต่างและเป็นอื่น ในอีกด้าน เกษียร เตชะพีระ (2556) ระบุว่าประชาธิปไตยแบบตัวแทนสถาปนาความนิยมชมชอบตอบสนองผลประโยชน์แก่ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้โดยตรง ประชาชนในชนบทสามารถเข้าถึงแหล่งทุนในรูปของเงินกู้ทั้งภาครัฐและเอกชน ได้รับการพักชำระหนี้ ได้รับการบริการทางการแพทย์ที่ทั่วถึงจากนโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรค ทั้งยังมีโครงการเอื้ออาทรช่วยเหลือ สนับสนุน ให้คนชนบท คนข้างล่างที่เรียกว่ารากหญ้าเหล่านี้ ผันตัวเองเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจส่วนกลาง หรือทุนนิยมโลกาภิวัตน์มากขึ้น ชาญวิทย์ เกษตรศิริ (2555) เห็นว่า เขา/เธอ เหล่านั้น มิใช่ "ชาวนา บ้านนอก ไร่ จัน เจ็บ" หรือ "มือรับจ้าง" แต่เป็น คนใหม่ ที่รู้ เข้าใจ เห็นผลประโยชน์ ของ สิทธิ และ เสี่ยงที่จะเรียกว่า เป็นเกษตรกร ก็ยากจะเรียกว่า ชาวนาผู้ประกอบการ หรือ ชาวนารายได้ปานกลางหรือ ฯลฯ ก็ดูซัดๆ เชนๆ ผมขอเสนอให้เรียกว่า "ชาวบ้านเมืองกรุง"

ความแตกต่างของความเข้าใจ และความคาดหวังของชนชั้นกลาง คนในเมือง ที่มีต่อชนบท กับลักษณะของชนบทที่เปลี่ยนแปลงไป และการลุกขึ้นมากำหนดทิศทางการพัฒนาด้วยตนเอง กลายเป็นเรื่องการขัดกันทางวัฒนธรรม และการไม่ยอมรับความแตกต่างหลากหลาย ชนบทไทยและเมืองได้เบนเข้าหากัน เป็นชนบทที่พลาเบลอ เกิดการผสมผสานระหว่างวัฒนธรรม วิถีชีวิตของคน กลายเป็นลูกผสม (hybridity) ที่มีลักษณะเป็นพื้นที่อาณาบริเวณเฉพาะของตนเอง ซึ่งแตกต่างจากชนบทในอดีตที่ตรงข้ามกับเมือง ด้านหนึ่งของการศึกษาชนบทที่ผสมผสาน เป็นคนชนบทกึ่งเมือง ชนชั้นกลางใหม่ เป็นชาวบ้านเมืองกรุง ได้เปลี่ยนมุมมองที่มีต่อชนบทจากชนบทที่อยู่ตรงข้ามกับ คนชนบทกลายเป็นตัวแสดงทางการเมือง มีความเป็นพลเมือง และมีสำนึกสากลในความเป็นประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชน แต่ความไม่เข้าใจชนบทของคนเมือง กลับทวีความรุนแรงขึ้นจากเหตุการณ์ทางการเมืองที่ผ่านมา คนชนบทถูกผลักไสให้กลับไปอยู่ในพื้นที่การพัฒนาแบบเดิม คือ สังคมเกษตร พึ่งตนเอง และพออยู่พอกิน ซึ่งเป็นความรุนแรงของไม่ยอมรับความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม และบีบบังคับ ให้จำยอมด้วยสิ่งที่เรียกว่า “การพัฒนา”

12. ผลกระทบจาก ข้อ 11.1 และ 11.2 ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

1) เมื่อโลกหันกลับมาให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม (cultural turn) ทั้งในมิติการสร้างสันติภาพ และการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่าง และมิติของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ที่ใช้ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ความเป็นท้องถิ่น มาสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ และการบริการ ที่เรียกว่าอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (creative industry)

2) ขณะที่ชนบทได้เปลี่ยนแปลงไปจนเท่าทันเมืองในด้านความรู้ ความเป็นประชาธิปไตย และเคารพในสิทธิเสรีภาพของตนเองโดยไม่ยอมตามให้ถูกกลวงละเมียดอีกต่อไป การศึกษาเรียนรู้ การทำงานพัฒนา ภายใต้การลงมือปฏิบัติ โดยหลักสูตรส่งบัณฑิตอาสาสมัครไปอยู่ในพื้นที่ชนบทจำเป็นจะต้องเปลี่ยนไป ไม่ใช่การเข้าไปให้ความช่วยเหลือ พัฒนาในแบบเดิม ไม่ใช่การสร้างสูตรสำเร็จ กะเกณฑ์ว่าชนบทจะต้องเป็นแบบใดแบบหนึ่งที่กำหนดไปจากส่วนกลาง และที่สำคัญคือ ไม่ใช่วางบทบาทเป็น ครู หมอ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร หรือนักการตลาด นักออกแบบผลิตภัณฑ์ ที่เข้าใจเอาว่าชนบทยังขาดแคลนไม่เพียงพออีกต่อไป

3) บัณฑิตอาสาสมัครจะต้องเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การพัฒนาใหม่ๆ ในรูปของนวัตกรรม ที่ผลิตสร้างขึ้นจากฐานวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และบริบทของชุมชน มีความเข้าใจสถานการณ์ชนบทที่เปลี่ยนแปลงไป และมีความรู้เพียงพอที่จะผลิตงานสร้างสรรค์การพัฒนาในเชิงนวัตกรรมที่มาจากท้องถิ่น โดยมีชุมชนเป็นฐาน (community base)

4) บทบาทของบัณฑิตอาสาสมัครจะเปลี่ยนไปเป็นผู้สร้างสรรค์กระบวนการพัฒนา เสมือนเป็นพ่อครัว แม่ครัว ที่จัดสรรวัตถุดิบในท้องถิ่นมาปรุงรสประกอบเป็นอาหาร และใช้อาหารนั้นเป็นเครื่องมือหรือนวัตกรรมเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง ภายใต้พื้นฐานความรู้ ความสามารถที่ได้ศึกษามาในระดับปริญญาตรีของผู้ที่สมัครเข้ามาเป็นบัณฑิตอาสาสมัคร

5) หลักสูตรนี้จึงต่างไปจากนักการตลาดชุมชน หรือนักพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่นิยมเปิดสอนกันอยู่ในเวลานี้ แต่เป็นนักจัดกระบวนการพัฒนา ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้ และเข้าใจอัตลักษณ์ของชุมชน เพื่อสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยตัวของชุมชนเอง เรียกว่า นักสร้างสรรค์กระบวนการพัฒนา (development process creator)

6) บัณฑิตอาสาสมัครจะมีคุณลักษณะสำคัญที่จะต้องเข้าใจวัฒนธรรม บริบทของชุมชน ในฐานะที่เป็น “คนใน” รับรู้ถึงปัญหา ความรู้สึกนึกคิด สำนึก และตัวตนของชุมชนที่เข้าไปอาศัยอยู่ ซึ่งจะช่วยปลูกฝังสำนึกของการอยู่ร่วมกัน การเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเท่าเทียมของผู้ให้และผู้รับ ตลอดจนการไม่เพิกเฉยต่อความไม่เป็นธรรมที่ดำรงอยู่ในสังคม รู้จักและเข้าใจผู้ที่ถูกกระทำ คนเล็กคนน้อย ผู้ถูกผลักไสให้กลายเป็นอื่น

7) คุณลักษณะเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ด้วยการที่บัณฑิตอาสาสมัครต้องเข้าไปใช้ชีวิตอยู่ และทำงานร่วมกับชาวบ้าน ในบริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างเป็นระยะเวลาที่นานพอสมควร ซึ่งจะเปิดโลกทัศน์ มุมมองใหม่ ชนบทจึงยังคงเป็นทรัพยากรของการเรียนรู้ และการลงมือปฏิบัติงานพัฒนา

12.1 การพัฒนาหลักสูตร

หลักสูตรประกาศนียบัตร (บัณฑิตอาสาสมัคร) ยังมีความจำเป็นที่จะต้องบ่มเพาะบัณฑิตสำเร็จการศึกษาปริญญาตรีจากสาขาวิชาต่างๆ ทั้งด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ ให้มีสำนึกกับใช้สังคม เสียสละที่จะทำงานเพื่อส่วนรวม ขณะเดียวกันก็จำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพความเป็นพลเมืองใส่ใจสังคม การมีจิตสาธารณะ สำนึกความรับผิดชอบต่อการงานอาสาสมัคร มีความเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพื่อการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม นอกจากบัณฑิตอาสาสมัครที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรนี้จะต้อง สามารถทำงานให้บริการชุมชน ตอบสนองความต้องการของสังคมชนบท สังคมพหุวัฒนธรรม ที่มีการเปลี่ยนแปลงไปจากในอดีต รวมทั้งความสามารถรวบรวมข้อมูล ค้นคว้า วิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ และนวัตกรรมการพัฒนาที่มาจากท้องถิ่น เป็นผู้นำกระบวนการพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ ที่ตอบโจทย์ความต้องการ และสร้างสำนึกความเป็นเจ้าของ ด้วยการเรียนรู้ สร้างกระบวนการพัฒนา และร่วมใช้ชีวิตทำงานบริการชุมชนจนนำไปสู่นวัตกรรม ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะบ่มเพาะสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม จิตสาธารณะ รักความเป็นธรรม พร้อมทั้งจะเสียสละทำงานเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม

12.2 ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

การปรับปรุงหลักสูตรเป็นไปเพื่อปรับบทบาทการเรียนรู้ และการบริการชุมชน ของบัณฑิตอาสาสมัคร ให้สอดคล้องกับการทางเศรษฐกิจและสังคม วัฒนธรรมที่เกิดขึ้น โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของชนบท เพื่อให้การจัดการศึกษาตอบสนองต่อการประเด็นปัญหาสำคัญของประเทศ และความต้องการกำลังคนในการทำงานพัฒนาในพื้นที่สนามที่เปลี่ยนรูปแบบไป ผู้เรียนในหลักสูตรนี้ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ทดลอง ผึกฝน ด้วยการลงมือปฏิบัติ บ่ม

เพาะสำนึกของความเสียสละ เข้าใจ และเห็นใจผู้อื่นจากการไปร่วมใช้ชีวิตในหมู่บ้านที่มีลักษณะเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งจะบ่มเพาะให้เป็นบัณฑิตผู้เข้าใจ เท้าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและท้องถิ่น ไปพร้อม ๆ กับการสร้างสรรค์นวัตกรรม การพัฒนา โดยหลักสูตรยังคงไว้ซึ่งการผลิตบัณฑิตที่มีสำนึกรับใช้สังคมและจิตสาธารณะที่จะทำงานเพื่อส่วนรวม ซึ่งถือเป็นภารกิจหลักของสถาบัน

13. ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในวิทยาลัย/คณะ/ภาควิชาอื่น

13.1 รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนโดยวิทยาลัย/คณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

ไม่มี

13.2 รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้วิทยาลัย/คณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่นต้องมาเรียน

ไม่มี

13.3 การบริหารจัดการ

ไม่มี

หมวดที่ 2. ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

1. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.1 ปรัชญา

เรียนรู้การทำงานพัฒนาในวัฒนธรรมที่แตกต่างด้วยการลงมือปฏิบัติงานอาสาสมัคร จัดการเรียนรู้การสอนโดยจัดประสบการณ์ให้บัณฑิตทำงานให้บริการแก่ชุมชนที่มีความแตกต่างและหลากหลายทางวัฒนธรรม สัมผัสเรียนรู้วิถีชีวิตและปัญหาของประชาชน เพื่อบ่มเพาะบัณฑิตให้มีสำนึกรับใช้สังคม ภายใต้ปรัชญาและกระบวนการการเรียนรู้ด้วยการทำงานให้บริการแก่สังคม (Service-learning)

1.2 ความสำคัญ

หลักสูตรมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม (cultural turn) ทั้งในมิติการสร้างสันติภาพ และการอยู่ร่วมกันบนความแตกต่าง และมิติของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ที่ใช้ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ความเป็นท้องถิ่น มาสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ และการบริการ ที่เรียกว่าอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (creative industry) ขณะที่ชนบทได้เปลี่ยนแปลงไปจนเท่าทันเมืองในด้านความรู้ ความเป็นประชาธิปไตย เศรษฐกิจ ปกป้องในสิทธิ เสรีภาพของตนเอง

การศึกษาเรียนรู้ การทำงานพัฒนา ภายใต้การลงมือปฏิบัติโดยหลักสูตรส่งบัณฑิตอาสาสมัครไปอยู่ในพื้นที่ชนบทจำเป็นต้องเปลี่ยนไป ไม่ใช่การเข้าไปให้ความช่วยเหลือ พัฒนา ในแบบเดิม ไม่ใช่การสร้างสูตรสำเร็จ กะเกณฑ์ว่าชนบทจะต้องเป็นแบบใดแบบหนึ่งที่กำหนดไปจากส่วนกลาง และที่สำคัญคือ ไม่ใช่วางบทบาทเป็น ครู หมอ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร หรือนักการตลาด นักออกแบบผลิตภัณฑ์ ที่เข้าใจเอาว่าชนบทยังขาดแคลนไม่เพียงพออีกต่อไป หากแต่บัณฑิตอาสาสมัครจะต้องเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การพัฒนาใหม่ๆ ในรูปของนวัตกรรม ที่ผลิตสร้างขึ้นจากฐานวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และบริบทของชุมชน มีความเข้าใจสถานการณ์ชนบทที่เปลี่ยนแปลงไป และมีความรู้เพียงพอที่จะผลิตงานสร้างสรรค์การพัฒนาในเชิงนวัตกรรมที่มาจากท้องถิ่น โดยมีชุมชนเป็นฐาน (community base) จึงมีความจำเป็นจะต้องจัดกระบวนการการเรียนรู้แก่ผู้ที่เข้ามาเรียน ในหลักสูตร ในลักษณะมหาวิทยาลัยที่สามารถบูรณาการองค์ความรู้จากหลากหลายสาขาวิชา “บัณฑิตอาสาสมัคร” ต้องมีความรู้ด้านสังคมศาสตร์การพัฒนา ซึ่งประกอบด้วย อนุสาขาวิชา ทั้งด้านการพัฒนา สังคมวิทยา มานุษยวิทยา เศรษฐศาสตร์การพัฒนา การพัฒนาชุมชน การวิจัยทางสังคม ซึ่งจะเป็นความรู้พื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ชุมชน สังคม ที่มีความแตกต่าง หลากหลายทางวัฒนธรรม ทั้งยังต้องมีทักษะการบริหารจัดการการจัดกระบวนการกลุ่ม ความเป็นผู้นำ การเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนซึ่งจะต้องอาศัยความรู้ด้านการบริหารธุรกิจ และการบริหารองค์กร รวมถึงการนำองค์ความรู้ข้ามสาขาวิชาในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในส่วนของการประดิษฐ์สร้างนวัตกรรมมาใช้ในการทำงานพัฒนา นอกจากนี้บัณฑิตอาสาสมัครที่เข้าไปทำงานในกลุ่มชาติพันธุ์ยังต้องเรียนรู้ภาษา และวัฒนธรรมเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเข้าไปทำงานในพื้นที่ด้วย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโครงการที่บัณฑิตอาสาสมัครเลือกไปปฏิบัติงาน และพื้นความรู้เดิมของบัณฑิตอาสาสมัคร เนื่องจากนักศึกษาที่เข้าเรียนในหลักสูตรนี้จะต้องปฏิบัติงาน โดยดำเนินการโครงการพัฒนาเพื่อบริการชุมชน และที่สำคัญมากคือ จะต้องมีความรับผิดชอบ เข้าใจและมีคุณธรรม ที่จะไม่ล่วงละเมิดต่อศักดิ์ศรีของเพื่อนมนุษย์ในการทำงานพัฒนา

บทบาทของบัณฑิตอาสาสมัครจึงเป็นผู้สร้างสรรค์กระบวนการพัฒนา เสมือนเป็นพ่อครัว แม่ครัว ที่จัดสรรวัตถุดิบในท้องถิ่นมาปรุงรสประกอบเป็นอาหาร และใช้อาหารนั้นเป็นเครื่องมือหรือนวัตกรรมเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง ภายใต้พื้นฐานความรู้ ความสามารถที่ได้ศึกษามาในระดับปริญญาตรีของผู้ที่สมัครเข้ามาเป็นบัณฑิตอาสาสมัคร

หลักสูตรนี้จึงต่างไปจากนักการตลาดชุมชน หรือนักพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่นิยมเปิดสอนกันอยู่ในเวลานี้ แต่เป็นนักจัดกระบวนการพัฒนา ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้ และเข้าใจอัตลักษณ์ของชุมชน เพื่อสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยตัวของชุมชนเอง เรียกว่า นักสร้างสรรค์กระบวนการพัฒนา (development process creator) บัณฑิตอาสาสมัครจะมีคุณลักษณะสำคัญที่จะต้องเข้าใจวัฒนธรรม บริบทของชุมชน ในฐานะที่เป็น “คนใน” รับรู้ถึงปัญหา ความรู้สึกนึกคิด สำนึก และตัวตนของชุมชนที่เข้าไปอาศัยอยู่ ซึ่งจะช่วยปลูกฝังสำนึกของการอยู่ร่วมกัน การเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเท่าเทียมของผู้ให้และผู้รับ ตลอดจนการไม่เพิกเฉยต่อความไม่เป็นธรรมที่ดำรงอยู่ในสังคม รู้จักและเข้าใจผู้ที่ถูกรังแก คนเล็กคนน้อย ผู้ถูกผลักไสให้กลายเป็นอื่น คุณลักษณะเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ด้วยการที่บัณฑิตอาสาสมัครต้องเข้าไปใช้ชีวิตอยู่ และทำงานร่วมกับชาวบ้าน ในบริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างเป็นระยะเวลาที่

นานพอสมควร ซึ่งจะเปิดโลกทัศน์ มุมมองใหม่ ชนบทจึงยังคงเป็นทรัพยากรของการเรียนรู้ และการลงมือปฏิบัติงานพัฒนา

1.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะ ดังนี้

- 1) มีสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม รักความเป็นธรรม พร้อมจะเป็นผู้เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม
- 2) มีความรู้ในลักษณะพหุสาขาวิชา สามารถทำความเข้าใจสังคม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน พัฒนาร่วมกับประชาชน
- 3) สามารถทำงานร่วมกับประชาชนในพื้นที่ที่มีความหลากหลาย แยกต่าง และซับซ้อนทางวัฒนธรรมได้

2. แผนพัฒนาปรับปรุง

คาดว่าจะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในรอบการศึกษา (1 ปี)

การพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
1.การจัดกระบวนการเรียนการสอน ด้วยการเรียนรู้จากการทำงาน ให้บริการแก่สังคม (service- learning)	1.สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชนด้านการพัฒนา ที่มีความต้องการผู้ปฏิบัติงานพัฒนาในระดับชุมชน หมู่บ้าน เพื่อส่งบัณฑิตอาสาสมัครไปปฏิบัติงาน เรียนรู้ในพื้นที่	1.โครงการความร่วมมือระหว่างวิทยาลัยและหน่วยงานภายนอก
	2.จัดการเรียนการสอน และการประเมินผลในเชิงบูรณาการระหว่างการเรียนรู้และการทำงานบริการสังคม	1.แบบ มคอ.3 และ 4 ในแต่ละวิชามีกิจกรรม หรือกระบวนการเรียนรู้ในพื้นที่ภาคสนามอย่างน้อย 1 ครั้งในการเรียนการสอนภาควิชาการ 2.แบบ มคอ.5 และ 6 ในแต่ละวิชา มีการประเมินผลที่สะท้อนให้เห็นถึงผลการเรียนรู้ที่ได้จากการลงมือปฏิบัติ
2.การสร้างองค์ความรู้ท้องถิ่นในสภาวะ ร่วมสมัย	1.ส่งเสริมวิจัยเฉพาะเรื่องในประเด็นศึกษา ที่เชื่อมโยงกับสังคมพหุวัฒนธรรม หรือนวัตกรรมทางสังคมเพื่อท้องถิ่น	1.รายงานการวิจัยเฉพาะเรื่อง/หัวข้อการวิจัยเฉพาะเรื่องเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสังคม วัฒนธรรมข้ามพรมแดน และนวัตกรรมทางสังคมเพื่อท้องถิ่นรวมกัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 จากจำนวนงานวิจัยเฉพาะเรื่องทั้งหมดต่อปี
	2.การสร้างความรู้ด้านการพัฒนา ในด้านกระบวนการ รูปแบบ การปฏิบัติ รวมทั้งงานสร้างสรรค์ และนวัตกรรมด้านการพัฒนา ที่มาจากฐานวัฒนธรรม บริบททางสังคมของท้องถิ่น	1.ผลงานวิจัย หรืองานสร้างสรรค์ และโครงการที่บัณฑิตอาสาสมัครดำเนินการในพื้นที่ปฏิบัติงานสนาม ต้องพัฒนาขึ้นมาจากฐานวัฒนธรรม และบริบททางสังคมของท้องถิ่น
3.สร้างความชำนาญเฉพาะ ความภาคภูมิใจ และความเชื่อมั่นในศักยภาพตนเองของผู้ผ่านการเรียน ใน หลักสูตร บัณฑิตอาสาสมัคร	1.รูปแบบการเรียนการสอน เน้นการสร้างเสริมพลังความคิดสร้างสรรค์ และการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง	1.เนื้อหาการสอนในแต่ละรายวิชา เน้นไปสู่การสร้างเสริมพลังให้กับบัณฑิตอาสาสมัคร ในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลง นักนวัตกรรมด้านการพัฒนา และการเป็นนักพัฒนาที่สามารถสร้างสรรค์งานพัฒนาตอบสนองต่อความต้องการของสังคมไทยร่วมสมัย

หมวดที่ 3. ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร

1. ระบบการจัดการศึกษา

1.1 ระบบ

ใช้ระบบการศึกษาแบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และอาจเปิดภาคฤดูร้อนได้ โดยใช้เวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 8 สัปดาห์ แต่ให้เพิ่ม ชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาให้เท่ากับภาคการศึกษาปกติ

1.2 การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

มีการจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน ในการเรียนชั้นปีที่ 1

1.3 การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

ไม่มี

2. การดำเนินการหลักสูตร

2.1 วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

วัน – เวลาราชการปกติ

เรียนวันจันทร์ ถึงวันศุกร์ เวลา 09.00 น. ถึง 16.00 น.

ภาคการเรียนที่ 1 เดือนสิงหาคม – ธันวาคม

ภาคการเรียนที่ 2 เดือนมกราคม – พฤษภาคม

ภาคฤดูร้อน เดือนมิถุนายน – กรกฎาคม

2.2 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาต้องเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรบัณฑิต และต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1) ผู้เข้าศึกษาต้องสำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีจากสถาบันการศึกษาในประเทศหรือต่างประเทศ ซึ่งสภามหาวิทยาลัยรับรองวิทยฐานะ

2) ผู้เข้าศึกษามีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำประโยชน์เพื่อสังคม มีประสบการณ์ทำงานด้านการพัฒนา และเคยทำงานร่วมกับชุมชน

3) การรับเข้านักศึกษาต่างประเทศ ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและเป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

การคัดเลือกผู้เข้าศึกษา

1) การคัดเลือกผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษาให้เป็นไปตามข้อกำหนดของวิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ โดยมีการสอบข้อเขียน และการสอบสัมภาษณ์

2) การคัดเลือกนักศึกษาต่างประเทศให้อยู่ในความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร โดยพิจารณาจากคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษา

2.7 ระบบการศึกษา

- แบบชั้นเรียน
- แบบทางไกลผ่านสื่อสิ่งพิมพ์เป็นหลัก
- แบบทางไกลผ่านสื่อแพร่ภาพและเสียงเป็นสื่อหลัก
- แบบทางไกลทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นสื่อหลัก (E-learning)
- แบบทางไกลทางอินเทอร์เน็ต
- อื่นๆ (ระบุ)

2.8 การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชา และการลงทะเบียนเรียนข้ามมหาวิทยาลัย

การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชาให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561 ข้อ 42-45 และประกาศมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่องการลงทะเบียนเรียนข้ามหลักสูตรและการลงทะเบียนข้ามสถาบัน พ.ศ. 2560

3. หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

3.1 หลักสูตร

3.1.1 จำนวนหน่วยกิตรวมและระยะเวลาศึกษา

จำนวนหน่วยกิตรวม ตลอดหลักสูตร 33 หน่วยกิต

ระยะเวลาศึกษา เป็นหลักสูตรแบบเต็มเวลา นักศึกษาต้องใช้ระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 2 ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกินกว่า 4 ภาคการศึกษาปกติ

3.1.2 โครงสร้างหลักสูตร

นักศึกษาจะต้องจัดทะเบียนศึกษารายวิชา รวมไม่น้อยกว่า 33 หน่วยกิต โดยศึกษาตามโครงสร้างและองค์ประกอบ ดังนี้

1. วิชาบังคับ	27	หน่วยกิต
1.1 การศึกษารายวิชา	18	หน่วยกิต
• หมวดวิชาเสริมสร้างจิตสำนึก ทักษะการเป็นบัณฑิตอาสาสมัครและความเป็นพลเมือง	3	หน่วยกิต
• หมวดวิชาทักษะการทำงานพัฒนาเชิงสร้างสรรค์	9	หน่วยกิต
• หมวดวิชาแนวคิดทางสังคมและการพัฒนา	6	หน่วยกิต
1.2 การปฏิบัติงานสนาม	9	หน่วยกิต
2. การวิจัยเฉพาะเรื่อง	6	หน่วยกิต

3.1.3 รายวิชาในหลักสูตร

3.1.3.1 รหัสวิชา

รายวิชาในหลักสูตรประกอบด้วย อักษรย่อ 2 ตัวและตัวเลข 3 ตัว มีความหมาย ดังนี้

อักษรย่อ บอ./GV หมายถึง รายวิชาที่เปิดสอนในหลักสูตรของวิทยาลัย

เลขหลักหน่วย	หมายถึง	ลำดับวิชาของแต่ละหมวด
0-9	หมายถึง	ลำดับวิชาของแต่ละหมวด
เลขหลักสิบ	หมายถึง	หมวดของลักษณะวิชา
1	หมายถึง	หมวดวิชาเสริมสร้างจิตสำนึก ทักษะการเป็นบัณฑิตอาสาสมัคร และความเป็นพลเมือง
2	หมายถึง	หมวดวิชาทักษะการทำงานพัฒนาเชิงสร้างสรรค์
3	หมายถึง	หมวดวิชาแนวคิดทางสังคมและการพัฒนา
4	หมายถึง	วิชาการปฏิบัติงานสนาม
5	หมายถึง	วิชาการวิจัยเฉพาะเรื่อง
เลขหลักร้อย	หมายถึง	ระดับของวิชา
5	หมายถึง	วิชาการระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต

3.1.3.2 วัตถุประสงค์ของรายวิชา

หมวดวิชาเสริมสร้างจิตสำนึก ทักษะการเป็นบัณฑิตอาสาสมัครและความเป็นพลเมือง

1. เพื่อปลูกค่านิยมและความตระหนักใน ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเป็นธรรม และความ
เป็นประชาธิปไตย

2. เพื่อเรียนรู้ถึงคุณลักษณะเฉพาะ อัตลักษณ์ของการเป็นบัณฑิตอาสาสมัคร

หมวดวิชาเสริมสร้างทักษะการทำงานพัฒนาเชิงสร้างสรรค์

1. เพื่อให้สามารถใช้วิถีวิทยา เครื่องมือ ของการทำงานพัฒนาเชิงสร้างสรรค์

2. เพื่อให้นักศึกษามีทักษะในการบริหารจัดการโครงการพัฒนา

หมวดวิชาแนวคิดทางสังคมและการพัฒนา

1. เพื่อให้นักศึกษามีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับพัฒนาการและสถานการณ์ของสังคมไทยในบริบท
โลกาภิวัตน์อย่างรอบด้าน

2. เพื่อให้นักศึกษามีหลักการและวิธีคิดในการวิเคราะห์ปรากฏการณ์ทางสังคมร่วมสมัย

3. เพื่อให้นักศึกษามีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม และการพัฒนาเพียงพอต่อการ
ปฏิบัติงานภาคสนามและเขียนรายงานการวิจัยเฉพาะเรื่อง

3.1.3.3 รายวิชาและข้อกำหนดของหลักสูตร

1. วิชาบังคับ

27 หน่วยกิต

1.1 การศึกษารายวิชา 18 หน่วยกิต : นักศึกษาต้องศึกษารายวิชาจาก หมวดวิชาเสริมสร้างจิตสำนึกทักษะการเป็นบัณฑิตอาสาสมัครและความเป็นพลเมือง หมวดวิชาเสริมสร้างทักษะการทำงานพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ หมวดวิชาแนวคิดทางสังคมและการพัฒนา รวมจำนวน 18 หน่วยกิต ดังนี้

รหัส	รายวิชา	จำนวนหน่วยกิต (บรรยาย-ปฏิบัติ-ศึกษาด้วยตนเอง)
	<ul style="list-style-type: none"> ● หมวดวิชาเสริมสร้างจิตสำนึก ทักษะการเป็นบัณฑิตอาสาสมัครและความเป็นพลเมือง 	3 หน่วยกิต
บอ.510	บัณฑิตอาสาสมัครและความเป็นพลเมือง	3 (2-2-8)
GV510	Graduate Volunteer and Citizenship	
	<ul style="list-style-type: none"> ● หมวดวิชาทักษะการทำงานพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ 	9 หน่วยกิต
บอ.520	แนวคิดและระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อการพัฒนา	3 (3-0-9)
GV520	Concepts and Methodology of Qualitative Research for Development	
บอ.521	กระบวนการทำงานชุมชน	3 (3-0-9)
GV521	Community Work Process	
บอ.522	ความคิดสร้างสรรค์กับนวัตกรรมการพัฒนา	3 (3-0-9)
GV522	Creative Thinking and Development Innovation	
	<ul style="list-style-type: none"> ● หมวดวิชาแนวคิดทางสังคมและการพัฒนา 	6 หน่วยกิต
บอ.530	การพัฒนาในสังคมพหุวัฒนธรรม	3 (3-0-9)
GV530	Development in Multicultural Society	
บอ.531	การเปลี่ยนผ่านของชนบท – เมือง และการพัฒนา	3 (3-0-9)
GV531	Rural – Urban Transformation and Development	
	1.2 การปฏิบัติงานสนาม	9 หน่วยกิต
บอ.540	การปฏิบัติงานอาสาสมัครในสังคมพหุวัฒนธรรม	9 (ฝึกปฏิบัติจำนวน 27 สัปดาห์)
GV540	Volunteer Work in Multicultural Society	
	2. การวิจัยเฉพาะเรื่อง	6 หน่วยกิต
บอ.550	การวิจัยเฉพาะเรื่อง	6 (0-12-24)
GV550	Special Research	

3.1.4 แสดงแผนการศึกษา

ปีการศึกษาที่ 1			
ภาคเรียนที่ 1		ภาคเรียนที่ 2	
บอ.510	บัณฑิตอาสาสมัครและความเป็นพลเมือง	3 หน่วยกิต	บอ.540 การปฏิบัติงานอาสาสมัครในสังคม พหุวัฒนธรรม 9 หน่วยกิต
บอ.520	แนวคิดและระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อการพัฒนา	3 หน่วยกิต	
บอ.521	กระบวนการทำงานชุมชน	3 หน่วยกิต	
บอ.522	ความคิดสร้างสรรค์กับนวัตกรรม	3 หน่วยกิต	
บอ.530	การพัฒนาในสังคมพหุวัฒนธรรม	3 หน่วยกิต	
บอ.531	การเปลี่ยนผ่านของชนบท – เมืองและการพัฒนา	3 หน่วยกิต	
รวม	18	หน่วยกิต	รวม 9 หน่วยกิต

ภาคฤดูร้อน ปีการศึกษาที่ 1		
บอ.550	การวิจัยเฉพาะเรื่อง	6 หน่วยกิต
รวม	6	หน่วยกิต

3.1.5 คำอธิบายรายวิชา

บอ.510 บัณฑิตอาสาสมัครและความเป็นพลเมือง 3 (2-2-8)

GV.510 Graduate Volunteer and Citizenship

แนวคิด ค่านิยม และอุดมการณ์อาสาสมัครและความเป็นบัณฑิตอาสาสมัคร ปรัชญาด้านจริยธรรมกับการพัฒนา ความเป็นพลเมืองที่ตื่นรู้ โดยการเคารพหลักสิทธิ เสรีภาพ ความเป็นธรรม และความเท่าเทียม บนพื้นฐานของหลักการประชาธิปไตย การมีส่วนร่วม และความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม ผ่านการทำกิจกรรมและโครงการอาสาสมัคร

Concepts, values, and ideologies of volunteer and being a graduate volunteer. Philosophy of ethics and development. Being active citizens with respect the rights, freedom, equity and equality on the principle of democracy participation and social/community responsibility through voluntary activities and projects.

บอ.520 แนวคิดและระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อการพัฒนา 3 (3-0-9)

GV.520 Concepts and Methodology of Qualitative Research for Development

แนวคิดการวิจัยที่ใช้กระบวนการทัศน์การพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมจากชุมชนที่คำนึงถึงบริบททางสังคมในพื้นที่ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแสวงหาและผลิตสร้างความรู้ของชุมชนร่วมกับนักวิจัย เพื่อการแก้ไขปัญหาโดยชุมชนอย่างยั่งยืน

Creative approach and qualitative research for development focus on community participation and social context in the studied areas aiming to empower the community, search for knowledge and solve problems together with community.

บอ.521	กระบวนการทำงานชุมชน	3 (3-0-9)
GV.521	Community Work Process แนวคิดและหลักการทำงานในชุมชนร่วมกับบุคคล หน่วยงาน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน โดยเฉพาะกับองค์กรภาคประชาชน ในพื้นที่สังคมพหุวัฒนธรรม ฝึกฝนทักษะการเป็นกระบวนการ และทักษะการทำงานที่จำเป็น รวมถึงการพัฒนาเครื่องมือการทำงาน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการผลิตสื่อเผยแพร่ผลงานการพัฒนาต่อสาธารณะ เรียนรู้การเสริมสร้างบทบาทให้กับชุมชน การวางแผน การจัดการงานในชุมชน การระดมทรัพยากรเพื่อการพัฒนา รวมทั้งการติดตามและประเมินผลโครงการ Concepts and principles in working with individual, community, and agencies both governmental and non-governmental ones in the multiple cultural societies. Practice skill of organizers and other skills necessary, including develop working tools, use of communication technology, produce media concerning development work and disseminate to public. Learn and strengthen community roles of community planning, resource mobilization and also follow up and evaluate projects.	
บอ.522	ความคิดสร้างสรรค์กับนวัตกรรมการพัฒนา	3 (3-0-9)
GV.522	Creative Thinking and Development Innovation การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ กระบวนการออกแบบความคิด แนวทางการสร้างนวัตกรรมที่นำมาสู่การสร้างสรค์ออกแบบนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาและแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับสถานการณ์ บริบททางวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น และตระหนักถึงความแตกต่างหลากหลายของคน ชุมชน สังคม การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากนวัตกรรม การพัฒนาที่เท่าเทียม ผ่านการศึกษารณีตัวอย่างการสร้างนวัตกรรมการพัฒนาในระดับชุมชน ท้องถิ่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ ออกแบบและเขียนโครงการ การดำเนินงานและการประเมินผลโครงการในเชิงนวัตกรรม Develop creativities, process of creative thinking design, innovation for development and problem solving relevance to situation and cultural context of local community. Create awareness of differences and diversities of individual community/society. Promote equal access and utilization of development innovation via case studies of community development innovation from both domestic and foreign communities. Design, develop and evaluate projects.	
บอ.530	การพัฒนาในสังคมพหุวัฒนธรรม	3 (3-0-9)
GV.530	Development in Multicultural Society ความหมายและแนวคิดของความเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์ของพหุวัฒนธรรมในสังคมไทยด้านต่างๆ ปัญหาความขัดแย้งและอคติที่มาจากความไม่ยอมรับความแตกต่าง การจัดการอย่างสร้างสรรค์ เพื่อการพัฒนาและอยู่ร่วมกันของผู้ที่มีความหลากหลายในด้านชาติพันธุ์ สถานะความเป็นพลเมือง ศาสนา เพศ ความเห็นต่างทางการเมือง และอื่นๆ Definitions, concepts of multicultural society in terms of history, conflicts and prejudice against differences. Constructive management for development and competence of living together with diversity of ethnics, citizenship, religious, sexuality, and political stands, etc.	
บอ.531	การเปลี่ยนผ่านของชนบท – เมือง และการพัฒนา	3 (3-0-9)
GV.531	Rural – Urban Transformation and Development แนวคิด รูปแบบการเปลี่ยนแปลงของสังคมชนบทไทยที่เชื่อมโยง สัมพันธ์กับกระแสโลก การเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมสู่สังคมอุตสาหกรรม สังคมสมัยใหม่ และสังคมหลังสมัยใหม่ ทั้งการเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ – สังคม วัฒนธรรม การเคลื่อนไหว ต่อสู้ และวิถีชีวิตอันเป็นผลมาจากการพัฒนา	

Concepts and forms of change in Thai rural community which relates to the world trends. Transformation from agricultural to industrial societies, modern to postmodern societies. Socio-economic and cultural Structural transformation. Changes in processes of social movement and ways of living due to development processes.

บอ.540 การปฏิบัติงานอาสาสมัครในสังคมพหุวัฒนธรรม 9 (ฝึกปฏิบัติจำนวน 27 สัปดาห์)
GV.540 Volunteer Work in Multicultural Society

เรียนรู้โดยการทำงานบริการชุมชนจากสถานการณ์จริงของสังคมไทย หรือประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มอาเซียน ฝึกฝนตนเองให้ดำรงชีวิตและทำงานพัฒนาภายใต้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างจากวิถีชีวิตปกติของตนเอง พัฒนาจิตสำนึกอาสาสมัครและสำนึกความเป็นพลเมือง โดยการทำงานบริการชุมชน ตั้งแต่ริเริ่ม วางแผน ดำเนินการ ประเมินผลโครงการ และเผยแพร่ขยายผลโครงการสู่สาธารณะ มีกำหนดระยะเวลาฝึกปฏิบัติรวม 27 สัปดาห์

The course offers service learning through the real situation in Thai society or a neighborhood countries. By taking this course, students will learn about living, working, and studying development process in a difference of sociocultural context. The course will develop volunteer mind and civil consciousness consisting in process of community service as follow; creating, planning, operating, evaluating, and extending of development project.

บอ.550 การวิจัยเฉพาะเรื่อง 6 (0-12-24)
GV.550 Special Research

วิเคราะห์ สังเคราะห์ และเรียบเรียง หรือสร้างสรรค์ผลงาน ในรูปแบบรายงานวิจัย หรือการประดิษฐ์ การออกแบบ หรืองานสร้างสรรค์อื่น โดยนำประสบการณ์และความรู้ที่ได้รับจากการใช้ชีวิตและการทำงานอาสาสมัครในพื้นที่ปฏิบัติงานสนาม ผสานกับความรู้ทางสังคมศาสตร์หรือศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาพัฒนา หรือสร้างสรรค์ผลงานชิ้นใหม่ โดยแสดงถึงกระบวนการ ของการศึกษาค้นคว้าตามหลักวิชาการ และเผยแพร่ต่อสาธารณชนในวงกว้าง อันจะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือสังคมโดยทั่วไป วัดผลการศึกษาเป็น 2 ระดับ : S (ใช้ได้) และ U (ยังใช้ไม่ได้)

Special research is a course allowing student to integrate their knowledge and experience in term of a research report or one of the creation types. A student shall apply their learning, analyzing, synthesizing skills in his/her field study areas to the report or the creation. The student will demonstrate investigational process under the academic disciplines and publicizing for community or social service. Assessment criteria : S (Satisfactory) and U (Unsatisfactory)

3.2 ชื่อ สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน ตำแหน่งและคุณวุฒิของอาจารย์อาจารย์ประจำหลักสูตร

ลำดับ ที่	เลขที่ บัตรประชาชน	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	ชื่อ-สกุล	คุณวุฒิ	สาขาวิชา	สำเร็จการศึกษาจาก	
						สถาบัน	ปี
1.	4102100053XXX	รองศาสตราจารย์	นายสามชาย ศรีสันต์	ปร.ด.	สหวิทยาการ	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2552
				สม.ม.	สังคมวิทยา	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2540
				ป.บอ.	บัณฑิตอาสาสมัคร	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2536
				ศศ.บ.	การพัฒนาชุมชน	วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา	2534
2.	3930800053XXX	อาจารย์	นายสานิตย์ หนูนิล	ปร.ด.	การจัดการ	มหาวิทยาลัยศิลปากร	2559
				วท.ม.	การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และองค์การ	สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์	2553
				สส.บ.	สังคมสงเคราะห์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2549
3.	3100202425XXX	อาจารย์	นางสาวเกศกุล สระแก้ว	ปร.ด.	การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	2560
				ศศ.ม.	จิตวิทยาพัฒนาการ	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	2550
				วท.บ.	จิตวิทยา	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	2537
4.	3341500286XXX	ผู้ช่วยศาสตราจารย์	นางสุภาวดี ขุนทองจันทร์	ปร.ด.	พัฒนบูรณาการศาสตร์	มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	2553
				บธ.ม.	บริหารธุรกิจ	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	2548
				ค.บ.	การประถมศึกษา	สถาบันราชภัฏลำปาง	2538
5.	3100903393XXX	รองศาสตราจารย์	นางสาวกิริยา กุลกลการ	Ph.D.	Economics	University of Wisconsin-Madison, USA.	2550
				M.A.	Economics	University of Otago, New Zealand	2542
				ศ.บ.	เศรษฐศาสตร์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	2538

4. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม (การฝึกงาน หรือการฝึกปฏิบัติ)

วัตถุประสงค์ของวิชาการปฏิบัติงานสนาม บอ.540 การปฏิบัติงานอาสาสมัครในสังคมพหุวัฒนธรรม 9 หน่วยกิต

1. เพื่อให้นักศึกษาได้ศึกษาเรียนรู้ชุมชนจากสถานการณ์ที่เป็นจริงของสังคมไทย และฝึกฝนตนเองให้ดำรงชีวิตอยู่ภายใต้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างจากวิถีชีวิตปกติของตนเอง

2. เพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาจิตสำนึกอาสาสมัคร โดยการให้บริการชุมชนและปฏิบัติงานในโครงการตามที่ได้รับมอบหมาย

4.1 มาตรฐานผลการเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม

4.1.1 สามารถปฏิบัติทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทำงานเป็นทีมทั้งในบทบาทผู้นำและผู้ตาม

4.1.2 สามารถปฏิบัติทักษะในการศึกษาวิเคราะห์ชุมชน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการบริหารจัดการโครงการพัฒนา และเผยแพร่ความสำเร็จสู่สาธารณะ

4.1.3 สามารถปรับตัวอยู่ร่วม และทำงานกับผู้อื่นได้อย่างราบรื่นและมีความสุข

4.1.4 มีจิตสาธารณะ และสำนึกความเป็นพลเมือง

4.2 ช่วงเวลา

ภาคการศึกษาที่ 2 จำนวน 27 สัปดาห์ ระหว่างเดือนพฤศจิกายน – พฤษภาคม ปีการศึกษาที่ 1

4.3 การจัดเวลาและตารางสอน

4.3.1 เตรียมความพร้อมก่อนปฏิบัติงานสนาม 1 สัปดาห์แรก

4.3.2 ปฏิบัติงานสนามช่วงที่ 1 12 สัปดาห์

4.3.3 สัมมนาระหว่างปฏิบัติงานสนามและสัมมนาเชิงปฏิบัติการการวิจัยเฉพาะเรื่อง 1 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 13)

4.3.4 ปฏิบัติงานสนามช่วงที่ 2 13 สัปดาห์

4.3.5 สัมมนาทางวิชาการ 1 สัปดาห์ (สัปดาห์สุดท้าย สัปดาห์ที่ 27)

5. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำการค้นคว้าอิสระหรือวิทยานิพนธ์

วัตถุประสงค์ของวิชา บอ.550 การวิจัยเฉพาะเรื่อง 6 หน่วยกิต

1. เพื่อให้ นักศึกษาผู้ปฏิบัติงานสนามได้นำประสบการณ์การใช้ชีวิตและการทำงานอาสาสมัครในพื้นที่ มาเรียบเรียงเป็นความรู้ทางวิชาการอันจะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือโครงการในพื้นที่ปฏิบัติงานและสังคมโดยทั่วไป

2. เพื่อรวบรวมความรู้ในประเด็นต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในวิถีชีวิตชาวชนบทกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและการพัฒนาสังคม

5.1 คำอธิบายโดยย่อ

เรียบเรียงประสบการณ์การใช้ชีวิตและการทำงานอาสาสมัครในพื้นที่ด้วยกระบวนการวิจัยเพื่อเป็นความรู้ทางวิชาการอันจะเป็นประโยชน์ต่อชุมชนหรือโครงการในพื้นที่ปฏิบัติงานและสังคมโดยทั่วไป

5.2 มาตรฐานผลการเรียนรู้

นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการวิจัย สามารถนำประสบการณ์การเรียนรู้มาเรียบเรียงวิเคราะห์สังเคราะห์ในรูปแบบงานเขียนทางวิชาการหรืองานสร้างสรรค์อื่นได้

5.3 ช่วงเวลา

ภาคการศึกษาฤดูร้อน (มิถุนายน – กรกฎาคม) 8 สัปดาห์ ปีการศึกษาที่ 1

5.4 จำนวนหน่วยกิต

6 หน่วยกิต

5.5 การเตรียมการ

นักศึกษาจะจดทะเบียนได้ เมื่อผ่านการวัดผลการปฏิบัติงานภาคสนามได้ค่าระดับ ไม่ต่ำกว่า B หลังจากจดทะเบียนแล้วนักศึกษาต้องเสนอเค้าโครงการวิจัยเฉพาะเรื่อง ต่อคณะกรรมการจัดการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต (บัณฑิตอาสาสมัคร) เพื่อให้คณบดีวิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ เป็นผู้แต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยเฉพาะเรื่อง และกรรมการการวิจัยเฉพาะเรื่อง อย่างน้อย 2 คน ซึ่งจะให้คำแนะนำนักศึกษา รวมทั้งสอบวิชาการวิจัยเฉพาะเรื่อง ทั้งนี้ กรรมการการวิจัยเฉพาะเรื่อง นั้นหมายรวมถึงอาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยเฉพาะเรื่อง โดยต้องมีอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นกรรมการอย่างน้อย 1 คน

5.6 กระบวนการประเมินผล

5.6.1 วิทยาลัยพัฒนศาสตร์ ป๋วย อึ๊งภากรณ์ จะกำหนดเวลาสอบการวิจัยเฉพาะเรื่อง อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ทั้งนี้เงื่อนไขการสอบวิชาการวิจัยเฉพาะเรื่องอื่น ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต (บัณฑิตอาสาสมัคร)

5.6.2 คณะกรรมการสอบการวิจัยเฉพาะเรื่อง และอาจารย์ที่ปรึกษารวม 2 คน

5.6.3 ในการสอบการวิจัยเฉพาะเรื่อง นักศึกษานำเสนอผลการศึกษาต่อคณะกรรมการสอบเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

5.6.4 นักศึกษาแก้ไขโดยอยู่ในความดูแลของอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการสอบจนเสร็จสมบูรณ์

5.6.5 การวัดผลวิชาการวิจัยเฉพาะเรื่อง แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ ระดับ S (ใช้ได้) และ ระดับ U (ใช้ไม่ได้)

หมวดที่ 4. ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

1. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนักศึกษา
1. สำนึกรับผิดชอบต่อสังคม รักความเป็นธรรม พร้อมอุทิศตนทำงานเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม	1. ฝึกวางแผน บริหารจัดการ และดำเนินการโครงการพัฒนา ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงการขยายผลโครงการ
2. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงานพัฒนา	2. ให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรการริเริ่ม และสร้างสรรค์โครงการ และนวัตกรรมใหม่ๆ ด้านการพัฒนา
3. ทักษะการทำงานร่วมกับประชาชนในพื้นที่ที่มีความหลากหลายแตกต่างและซับซ้อนของวัฒนธรรม	3. การศึกษาดูงานและการทดลองใช้ชีวิตในพื้นที่ที่มีความแตกต่าง หลากหลายทางวัฒนธรรม

2. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

2.1 คุณธรรม จริยธรรม

2.1.1 ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- 1) ตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต
- 2) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
- 3) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

2.1.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและมีส่วนร่วม เน้นการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง จัดประสบการณ์ตรงให้เรียนรู้ครอบคลุมประเด็นด้านคุณธรรม จริยธรรมทั้งการปฏิบัติงานและการใช้ชีวิต

2.1.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม

ใช้วิธีการประเมินหลากหลายวิธีทั้งการประเมินระหว่างเรียนและภายหลังสิ้นสุดการเรียนรายวิชา โดยผู้เรียนประเมินตนเอง ประเมินโดยอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ที่เลี้ยงทั้งในส่วนของฝึกรอบมและที่เลี้ยงในโครงการปฏิบัติงานตลอดจนผู้นำชุมชนและผู้ใช้บริการในชุมชน ในส่วนการประเมินมีแบบบันทึกและแบบประเมิน

2.2 ความรู้

2.2.1 ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

- 1) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและแนวคิดที่สำคัญในด้านการพัฒนาและการวิจัยทางสังคม
- 2) สามารถวิเคราะห์ปัญหา เข้าใจ รวมทั้งประยุกต์ความรู้ ทักษะ และการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการทำโครงการพัฒนา
- 3) สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.2.1 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

เน้นการสอนโดยให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การใช้ปัญหาเป็นฐาน เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ทั้งการเรียนรู้ในชั้นเรียน และชุมชน โดยกลวิธีในการสอนมีทั้งบรรยาย อภิปราย การค้นคว้า การวิเคราะห์การลงมือปฏิบัติผ่านการทำโครงการ กรณีศึกษา และศึกษาดูงาน

2.2.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

มีการประเมินหลายวิธี/หลายกิจกรรมเพื่อให้ครอบคลุมการประเมินผลด้านความรู้ มีทั้งการสอบวัดความรู้โดยใช้ข้อสอบ การรายงานการศึกษาค้นคว้า การวิเคราะห์กรณี การทำโครงการ และการนำเสนองาน

2.3 ทักษะทางปัญญา

2.3.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

- 1) คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ
- 2) สามารถสืบค้น ตีความ และประเมินข้อมูลต่าง ๆ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์
- 3) สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการ

2.3.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

สอนโดยเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดและการแก้ไขปัญหาทั้งระดับบุคคลและระดับกลุ่มในสถานการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงโดยใช้วิธีการสอนที่หลากหลาย เช่น การอภิปรายกลุ่ม การทำกรณีศึกษา การทำโครงการการทำงานการศึกษาค้นคว้า การศึกษาดูงาน เป็นต้น

2.3.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

เป็นการวัดและการประเมินทักษะการคิดและการแก้ไขปัญหา โดยการสอบวัดความสามารถ และประเมินจากผลงานการศึกษาค้นคว้าอย่างเป็นระบบ ทั้งรายงานบุคคล รายงานกลุ่ม การสัมมนาและการศึกษารายบุคคล

2.4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

2.4.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- 1) สามารถสื่อสารกับกลุ่มคนหลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่การแก้ปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ในกลุ่มทั้งในบทบาทของผู้นำ หรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมทำงาน
- 3) มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบงานในกลุ่ม

2.4.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

สอนโดยเน้นการ มีปฏิสัมพันธ์ทั้งระหว่างผู้เรียน กับผู้เรียน ผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับชุมชน ผู้ใช้บริการและผู้ร่วมทีมทำงานอื่น ๆ

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการทำงานเป็นทีม และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในภาคปฏิบัติที่ส่งเสริมให้ทำงานเป็นทีม

2.4.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ประเมินความสามารถในการทำงานร่วมกับกลุ่มเพื่อน และทีมงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ ประเมินการแสดงออกถึงความรับผิดชอบในการเรียนรู้ในการพัฒนาตนเองตามประสบการณ์ที่จัดให้อย่างต่อเนื่อง

2.5 ทักษะในการวิเคราะห์และการสื่อสาร

2.5.1 ผลลัพธ์การเรียนรู้ด้านทักษะในการวิเคราะห์และการสื่อสาร

- 1) สามารถใช้เทคนิคในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพเป็นงานวิชาการที่เหมาะสมต่อการสื่อสารเผยแพร่
- 2) สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟังและการเขียน
- 3) มีวิธีการและรูปแบบการนำเสนออย่างเหมาะสมกับสถานการณ์

2.5.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะในการวิเคราะห์และการสื่อสาร

จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารระหว่างบุคคลทั้งการพูด การฟัง และการเขียน ในสถานการณ์ที่หลากหลาย

จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการสื่อสารที่หลากหลายรูปแบบและวิธีการฝึกทักษะการนำเสนอด้วยวิธีการที่หลากหลายเหมาะสมกับผู้ฟัง และเนื้อหาที่นำเสนอ

2.5.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะในการวิเคราะห์และการสื่อสาร

ประเมินผลจากงานตามกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีแบบวัดผลตามกิจกรรม ในส่วนการทดสอบการวิเคราะห์ข้อมูลจะมีกระบวนการทดสอบทั้งสอบปากเปล่าและการเขียนรายงานผลการศึกษาวิจัย

3. แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) ผลการเรียนรู้ในตารางมีความหมายดังนี้

3.1 คุณธรรม จริยธรรม

- 1) ตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม เสียสละ และซื่อสัตย์สุจริต
- 2) มีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
- 3) เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รวมทั้งเคารพในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

3.2 ความรู้

- 1) มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและแนวคิดที่สำคัญในด้านการพัฒนาและการวิจัยทางสังคม
- 2) สามารถวิเคราะห์ปัญหา เข้าใจ รวมทั้งประยุกต์ความรู้ ทักษะและการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการทำโครงการพัฒนา
- 3) สามารถบูรณาการความรู้ในสาขาวิชาที่ศึกษากับความรู้ในศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.3 ทักษะทางปัญญา

- 1) คิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ
- 2) สามารถสืบค้น ตีความ และประเมินข้อมูลต่าง ๆ เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์
- 3) สามารถรวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหาและความต้องการ

3.4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- 1) สามารถสื่อสารกับกลุ่มคนหลากหลายอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกแก่การแก้ปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ในกลุ่มทั้งในบทบาทของผู้นำ หรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมทำงาน
- 3) มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบต่องานในกลุ่ม

3.5 ทักษะการวิเคราะห์ และการสื่อสาร

- 1) สามารถใช้เทคนิคในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพเป็นงานวิชาการที่เหมาะสมต่อการสื่อสารเผยแพร่
- 2) สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูด การฟังและการเขียน
- 3) มีวิธีการและรูปแบบการนำเสนอที่เหมาะสมกับสถานการณ์

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รายวิชา	1. คุณธรรม จริยธรรม			2. ความรู้			3. ทักษะทางปัญญา			4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ			5. ทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
บอ.510 บัณฑิตอาสาสมัครและความเป็นพลเมือง	●	●	●	●	○	○	○	○	○	●	○	●	○	●	○
บอ.520 แนวคิดและระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อการพัฒนา	○	●	○	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	●	○
บอ.521 กระบวนการทำงานชุมชน	●	●	●	●	●	●	○	○	●	●	○	●	○	●	○
บอ.522 ความคิดสร้างสรรค์กับนวัตกรรมการพัฒนา	●	○	○	●	●	●	●	●	●	●	○	○	○	○	●
บอ.530 การพัฒนาในสังคมพหุวัฒนธรรม	○	●	●	○	○	○	●	●	○	○	○	●	○	●	○
บอ.531 การเปลี่ยนผ่านของชนบท - เมือง และการพัฒนา	●	●	●	●	○	●	●	○	○	○	○	●	●	○	○
บอ.540 การปฏิบัติงานอาสาสมัครในสังคมพหุวัฒนธรรม	●	●	●	●	●	●	○	○	●	●	●	●	○	●	●
บอ.550 การวิจัยเฉพาะเรื่อง	●	●	●	●	○	●	●	●	○	●	○	●	●	●	●

4. ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา

ชั้นปี	ความรู้ ทักษะ ทักษะคิด หรืออื่นๆ ที่นักศึกษาจะได้รับเมื่อเรียนจบแต่ละชั้นปี
ปีที่ 1	มีความรู้ความเข้าใจทางด้านแนวคิด ทฤษฎี อย่างลึกซึ้ง และหลักปฏิบัติอย่างเชี่ยวชาญ และสามารถพัฒนาต่อยอดประยุกต์ใช้แนวคิดและทฤษฎีทางด้านสังคมศาสตร์การพัฒนา และวิเคราะห์สถานการณ์ในปัจจุบัน สามารถเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยและทำงานในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

หมวดที่ 5. หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา

1. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

การวัดผลให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับประกาศนียบัตร (บัณฑิตอาสาสมัคร) ดังนี้

1.1 การวัดผลการศึกษารายวิชา แบ่งเป็น 9 ระดับ ดังนี้

ระดับ	A	A-	B+	B	B-	C+	C	D	F
ค่าระดับ	4.00	3.67	3.33	3.00	2.67	2.33	2.00	1.00	0.0

นักศึกษาจะต้องได้ค่าเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 3.00 ในการศึกษาทุกรายวิชาทุกวิชา ถ้าได้ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.00 ให้สอบแก้ตัวรายวิชาที่ได้ค่าระดับต่ำกว่า 3.00 ได้เพียงครั้งเดียว ตามวันและเวลาที่กำหนด หากยังได้ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3.00 หลังจากสอบแก้ตัวแล้ว จะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา

1.2 การวัดผลการศึกษาปฏิบัติงานสนาม แบ่งเป็น 9 ระดับ ดังนี้

ระดับ	A	A-	B+	B	B-	C+	C	D	F
ค่าระดับ	4.00	3.67	3.33	3.00	2.67	2.33	2.00	1.00	0.0

นักศึกษาที่มีผลการปฏิบัติงานสนาม ได้ค่าระดับต่ำกว่า B จะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา

1.3 การวัดผลการศึกษาวิจัยเฉพาะเรื่อง แบ่งเป็น 2 ระดับคือ S = ใช้ได้ (ผ่าน) U = ยังใช้ไม่ได้ (ไม่ผ่าน)

2. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา

2.1 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ ขณะที่ยังไม่สำเร็จการศึกษา

- 2.1.1 มีคณะกรรมการวิชาการดูแลกระบวนการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา
- 2.1.1 มีกรรมการสอบการวิจัยเฉพาะเรื่องที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาจากคณะต่างๆ ในมหาวิทยาลัยอย่างน้อย 2 ท่าน ดูแลผลการสอบโดยกำกับเนื้อหาผลการศึกษาและการเขียนให้เป็นไปตามหลักวิชาการ

2.2 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ หลังจากนักศึกษาสำเร็จการศึกษา

2.2.1 สืบหาความคิดเห็นของผู้ใช้บัณฑิต โดยใช้แบบสอบถาม และประมวลผลข้อมูลในเชิงปริมาณ เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ และคุณลักษณะของบัณฑิตในด้าน คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ตลอดจนความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน และความรับผิดชอบ รวมทั้งทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเสียสละ และการอุทิศตนเพื่อส่วนรวม อันเป็นคุณลักษณะเฉพาะของบัณฑิตอาสาสมัคร

2.2.2 ในการปรับปรุงหลักสูตร ให้มีการจัดประชุมร่วม ในลักษณะการสนทนากลุ่ม ระหว่างอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และศิษย์เก่าบัณฑิตอาสาสมัคร ผู้บังคับบัญชาระดับต้น ที่สังกัดในหน่วยงานที่มีบัณฑิตอาสาสมัครไปทำงาน เพื่อประเมินคุณลักษณะที่เป็นจุดแข็ง จุดอ่อน ของการบริหารหลักสูตร ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของบัณฑิตอาสาสมัครผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว

3. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

- 3.1 ได้ศึกษารายวิชาต่างๆ ครบตามหลักสูตร และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 33 หน่วยกิต
- 3.2 ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 (จากระบบ 4 ระดับคะแนน)
- 3.3 ได้ค่าระดับ B ขึ้นไป ในวิชาการปฏิบัติงานสนาม
- 3.4 ได้ค่าระดับ S ในการสอบวิชาการวิจัยเฉพาะเรื่อง
- 3.5 ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่น ๆ ที่วิทยาลัย และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กำหนด

หมวดที่ 6. การพัฒนาคณาจารย์

1. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

1.1 มีการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่ ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) นโยบายของมหาวิทยาลัย บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ กฎระเบียบต่าง ๆ รวมถึงสิทธิผลประโยชน์ของอาจารย์
- 2) หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนแต่ละหลักสูตรและกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงาน

1.2 กำหนดให้อาจารย์จะต้องเพิ่มพูนความรู้โดยเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาการสอน การวัดและการประเมินผล การทำวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การศึกษาดูงาน ประชุมสัมมนา และการประชุมวิชาการเสนอผลงานทั้งในและต่างประเทศ

2. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์

2.1 การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

กำหนดให้อาจารย์จะต้องเพิ่มพูนความรู้โดยเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาการสอน อบรมการวัดและการประเมินผล อบรมการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การศึกษาดูงาน ประชุมสัมมนา และการประชุมวิชาการเสนอผลงานทั้งในและต่างประเทศ

2.2 การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพด้านอื่น ๆ

- 1) การให้อาจารย์มีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการทางวิชาการแก่ชุมชน
- 2) ส่งเสริมการทำวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่
- 3) ส่งเสริมให้อาจารย์เข้าการประชุมสัมมนาทางวิชาการในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอน

หมวดที่ 7. การประกันคุณภาพหลักสูตร

1. การกำกับมาตรฐาน

การบริหารจัดการหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่ประกาศใช้และตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติหรือมาตรฐานคุณวุฒิสาชาวิชา ตลอดจนระยะเวลาที่มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรดังกล่าวทุกประการ

1.1 มีประธานหลักสูตร เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการบริหารจัดการหลักสูตร

1.2 มีคณะกรรมการวิชาการ อันประกอบด้วย รองคณบดีฝ่ายวิชาการ และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรรับผิดชอบ โดยมีคณบดีเป็นผู้กำกับดูแลและคอยให้คำแนะนำ ตลอดจนกำหนดนโยบายปฏิบัติให้แก่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

1.3 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จะวางแผนการจัดการเรียนการสอนร่วมกับผู้บริหารของวิทยาลัยและอาจารย์ผู้สอนในการประชุมคณะกรรมการวิชาการ รวมทั้งทำหน้าที่ติดตามและรวบรวมข้อมูล สำหรับใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

เป้าหมาย	การดำเนินการ	การประเมินผล
<p>1. พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยโดยอาจารย์และนักศึกษาสามารถก้าวทันหรือเป็นผู้นำในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ ๆ ทางด้านการพัฒนาและงานอาสาศาสตร์</p> <p>2. กระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความใฝ่รู้ มีแนวทางการเรียนที่สร้างทั้งความรู้ความสามารถในวิชาการด้านอาสาศาสตร์ที่ทันสมัย</p> <p>3. ตรวจสอบ และ ปรับปรุง หลักสูตรให้มีคุณภาพมาตรฐาน</p> <p>4. มีการประเมินมาตรฐานของหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ</p>	<p>1. ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยโดยมีการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรทุก ๆ 5 ปี</p> <p>2. จัดแนวทางการเรียนในวิชาเรียนให้มีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และมีแนวทางการเรียนหรือกิจกรรมประจำวิชาให้นักศึกษาได้ศึกษาความรู้ที่ทันสมัยด้วยตนเอง</p> <p>3. จัดให้มีผู้สนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความใฝ่รู้</p> <p>4. กำหนดให้อาจารย์ที่สอนมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเป็นผู้มีประสบการณ์หลายปีมีจำนวนคณาจารย์ประจำไม่น้อยกว่าเกณฑ์มาตรฐาน</p> <p>5. สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้นำในทางวิชาการ และหรือ เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านงานอาสาศาสตร์และการพัฒนา</p> <p>6. ส่งเสริมอาจารย์ประจำหลักสูตรให้ไปดูงานในหลักสูตรหรือวิชาการที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ</p> <p>7. มีการประเมินหลักสูตรโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายในทุกปี และภายนอกอย่างน้อยทุก 4 ปี</p> <p>8. ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อหลักสูตรและการเรียนการสอน จากผู้เรียนในช่วง 2 เดือน สุดท้ายก่อนสำเร็จการศึกษา</p>	<p>1. หลักสูตรมีความทันสมัยและมีการปรับปรุงสม่ำเสมอ</p> <p>2. จำนวนวิชาเรียนที่มีภาคปฏิบัติและวิชาเรียนที่มีแนวทางให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง</p> <p>3. จำนวนและรายชื่อคณาจารย์ประจำ ประวัติอาจารย์ด้านคุณวุฒิ ประสบการณ์ และการพัฒนาอบรมของอาจารย์</p> <p>4. จำนวนบุคลากรผู้สนับสนุนการเรียนรู้และบันทึกกิจกรรมในการสนับสนุนการเรียนรู้</p> <p>5. ผลการประเมินการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอน และการสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้สนับสนุนการเรียนรู้โดยนักศึกษา</p> <p>6. ประเมินผลโดยคณะกรรมการที่ประกอบด้วยอาจารย์ผู้ภายในวิทยาลัยอย่างน้อยทุก 2 ปี</p> <p>7. ประเมินผลโดยคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ทุก ๆ 4 ปี</p> <p>8. ประเมินผลโดยบัณฑิตผู้สำเร็จการศึกษาในปีที่มีการปรับปรุงหลักสูตร</p>

2. บัณฑิต

คุณภาพบัณฑิตเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยพิจารณาจากผลลัพธ์การเรียนรู้

3. นักศึกษา

3.1 กระบวนการรับนักศึกษา

1) หลักสูตรมีระบบและกลไกการรับนักศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการรับเข้านักศึกษา ทำหน้าที่วางแผนการรับนักศึกษา การสอบข้อเขียน การสอบสัมภาษณ์ และการประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษา

2) หลักสูตรโดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรร่วมกันพิจารณา กำหนดรูปแบบและแนวทาง ช่องทางการประชาสัมพันธ์ รูปแบบการคัดเลือก เกณฑ์การให้คะแนน ตลอดจนกระบวนการเตรียมความพร้อมก่อนขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา

3.2 การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา

1) หลักสูตรโดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษา โดยกำหนดรูปแบบและจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนการศึกษารายวิชา เพื่อให้นักศึกษาเตรียมความพร้อมในการเรียนและการใช้ชีวิตร่วมกัน การทำกิจกรรมร่วมกัน ตลอดจนเข้าใจถึงแนวคิด ปรัชญา การบริหารจัดการ และกระบวนการจัดการศึกษาในหลักสูตร

2) หลักสูตรนำข้อเสนอแนะของนักศึกษาจากการจัดกิจกรรมในครั้งที่ผ่านมา มาเป็นแนวทางในการปรับปรุง และมีกระบวนการประเมินผลภายหลังเสร็จสิ้นการจัดกิจกรรม

3.3 การควบคุมดูแล การให้คำปรึกษาวิชาการและแนะแนว

1) แต่งตั้งพี่เลี้ยง อาจารย์ที่ปรึกษา ประจำตัวนักศึกษา

2) บันทึกประวัติ และผลการดำเนินงานของนักศึกษาทุกคนเพื่อติดตามความก้าวหน้า และให้คำปรึกษา

3) คณะกรรมการบริหารหลักสูตร เป็นที่ปรึกษาหากปัญหาเกินความสามารถในการให้คำปรึกษาของผู้ที่เกี่ยวข้อง

4) จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และจัดกระบวนการเรียนการสอน ควบคู่ไปกับการให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาตลอด

การศึกษาในหลักสูตร

3.4 การคงอยู่ การสำเร็จการศึกษา

หลักสูตรมีการติดตามข้อมูลที่แสดงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษา ได้แก่ อัตราการคงอยู่ของนักศึกษา อัตราการสำเร็จการศึกษา ความพึงพอใจต่อหลักสูตร

3.5 ความพึงพอใจและผลการจัดการข้อร้องเรียนของนักศึกษา

3.5.1 หลักสูตรกำหนดให้นักศึกษาประเมินพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน และสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน 2 ครั้ง คือ กลางภาคและปลายภาค เมื่อได้ผลการประเมินมาแล้ว มีการประมวลผลและแจ้งให้อาจารย์ผู้สอนรับทราบ เพื่อนำผลการประเมินไปปรับปรุงการเรียนการสอนในระหว่างสอนและสำหรับปีการศึกษาต่อไป

3.5.2 การอุทธรณ์ของนักศึกษา

1) กรณีที่นักศึกษามีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินรายวิชาใดสามารถยื่นคำร้องขออุทธรณ์คำตอบในการสอบ ตลอดจนจุดคะแนนและวิธีการประเมินของอาจารย์ในแต่ละรายวิชาได้

2) การร้องเรียนของนักศึกษาให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2547

4. อาจารย์

4.1 การรับอาจารย์ใหม่

1) กำหนดคุณสมบัติอาจารย์ตามเกณฑ์มาตรฐานการอุดมศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา โดยคำนึงถึงคุณวุฒิทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทหรือสังคมหรือมีประสบการณ์งานพัฒนา

2) ประกาศหาผู้มีคุณสมบัติตามต้องการ

3) ทดสอบความสามารถในการสอนและการใช้สื่อการศึกษา

4) เสนอแต่งตั้งและประเมินการปฏิบัติงานตามระเบียบของมหาวิทยาลัย

4.2 กระบวนการพัฒนาอาจารย์ /พัฒนาความรู้ ความเชี่ยวชาญ และความก้าวหน้าในการผลิตผลงานทางวิชาการ

1) กำหนดให้อาจารย์จะต้องเพิ่มพูนความรู้โดยเข้าร่วมอบรมเพื่อพัฒนาการสอน การวัดและการประเมินผล การทำวิจัย เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การศึกษาดูงาน ประชุมสัมมนา และการประชุมวิชาการเสนอผลงานทั้งในและต่างประเทศ

2) ส่งเสริมให้อาจารย์มีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการทางวิชาการแก่ชุมชน

3) ส่งเสริมการทำวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่

4) ส่งเสริมให้อาจารย์เข้าการประชุมสัมมนาทางวิชาการในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่สอน

5. หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

5.1 มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเป็นผู้กำกับดูแลและคอยให้คำแนะนำ ตลอดจนแนวปฏิบัติให้แก่อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

5.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรวางแผนการจัดการเรียนการสอนร่วมกับผู้บริหารของคณะและอาจารย์ผู้สอน ติดตามและรวบรวมข้อมูล สำหรับใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร โดยกระทำทุกปีอย่างต่อเนื่อง

5.3 มีการประเมินความพึงพอใจของหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา

6. สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

6.1 การบริหารงบประมาณ

จัดสรรงบประมาณเพื่อจัดหาทรัพยากรการเรียนการสอนให้ได้ตามมาตรฐานการศึกษา

6.2 ทรัพยากรการเรียนการสอนที่มีอยู่เดิม

1) ความพร้อมด้านห้องการเรียนการสอน

อาคารศูนย์ฝึกอบรม 3 หลัง ประกอบด้วย อาคารเรียน และหอพัก 1 หลัง อาคารเรียนและห้องประชุม 1 หลัง อาคารจัดกิจกรรม 1 หลัง ซึ่งประกอบด้วยห้องบรรยาย 2 ห้อง, ห้องปฏิบัติการ 1 ห้อง, ห้องศูนย์ข้อมูล 1 ห้อง, ห้องประชุมกลุ่มย่อย 3 ห้อง

2) ความพร้อมด้านหนังสือและอุปกรณ์การเรียนการสอน

มีหนังสือ ตำรา เอกสารงานวิจัย วารสาร รวมทั้งฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ที่มีอยู่ในหอสมุดปรีดี พนมยงค์ และหอสมุดปวย อึ้งภากรณ์ ไม่ต่ำกว่า 70,000 หัวเรื่อง

3) ความพร้อมด้านการจัดการเรียนการสอน

- กำหนดให้อาจารย์ผู้สอนทุกคนจะต้องจัดทำเค้าโครงการบรรยายรายวิชา ซึ่งมีรายละเอียดประกอบด้วย คำอธิบายรายวิชา วัตถุประสงค์ วิธีการจัดการเรียนการสอน หัวข้อการบรรยายอย่างละเอียด รายชื่อหนังสือที่อ่านและการวัดผลให้เสร็จสิ้นก่อนเปิดภาคการศึกษา

- จัดให้มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่เอื้ออำนวยต่อการสืบค้นข้อมูล

- จัดห้องเรียนที่มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา

6.3 การจัดหาทรัพยากรการเรียนการสอนเพิ่มเติม

จะมีการจัดหาอุปกรณ์การเรียนการสอน คอมพิวเตอร์ เพื่อให้เพียงพอต่อการสนับสนุน การเรียนรู้และการสอน ด้านหนังสือ ตำราที่เกี่ยวข้อง บทความทางวิชาการต่าง ๆ จะประสานกับห้องสมุดเพื่อจัดหาบริการอาจารย์และนักศึกษาได้ค้นคว้า ในส่วนของหน่วยงานจะมีห้องศูนย์ข้อมูล เพื่อบริการหนังสือ ตำรา และบทความหรือวารสารทางวิชาการแก่คณาจารย์และนักศึกษา

6.4 การประเมินความเพียงพอของทรัพยากร

ดำเนินการสำรวจความเพียงพอของทรัพยากรที่จำเป็นสำหรับการเรียนรู้ การสอนและการวิจัย พร้อมการสำรวจความพึงพอใจของอาจารย์ บุคลากรสายสนับสนุน และนักศึกษาต่อการให้บริการทรัพยากรเพื่อการเรียนรู้และการวิจัยโดยในส่วนของบุคลากร มีการจัดทำแบบสำรวจและสอบถามในการประชุมกรรมการวิชาการเพื่อเตรียมการจัดการศึกษา สำหรับนักศึกษาจะมีการสำรวจความต้องการของนักศึกษาในช่วงการจัดกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนเรียนรายวิชา

7. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators)

ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5
1) อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ 80 มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวน การดำเนินงานหลักสูตร	✓	✓	✓	✓	✓
2) มีรายละเอียดของหลักสูตรตามแบบ มคอ.2 ที่สอดคล้องกับกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติหรือมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (ถ้ามี)	✓	✓	✓	✓	✓
3) มีรายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดประสบการณ์ภาคสนาม ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 อย่างน้อยก่อนการเปิดสอน ในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกวิชา	✓	✓	✓	✓	✓
4) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา รายงานผลการดำเนินการ ของประสบการณ์ภาคสนาม ตามแบบ มคอ.5 และ มคอ.6 ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา	✓	✓	✓	✓	✓
5) จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.7 ภายใน 60 วันหลังสิ้นสุดปีการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
6) มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่ กำหนดใน มคอ.3 และ มคอ.4 อย่างน้อยร้อยละ 25 ของรายวิชาที่เปิด สอนแต่ละปีการศึกษา	✓	✓	✓	✓	✓
7) มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงาน ใน มคอ.7 ปีที่แล้ว		✓	✓	✓	✓
8) อาจารย์ใหม่ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำ ด้านการจัดการเรียนการสอน	✓	✓	✓	✓	✓
9) อาจารย์ประจำหลักสูตรทุกคน ได้รับการพัฒนาทางวิชาการและ/หรือ วิชาชีพอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง	✓	✓	✓	✓	✓
10) จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน ได้รับการพัฒนาทาง วิชาการและ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี	✓	✓	✓	✓	✓
11) ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ ที่มีต่อคุณภาพ หลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0	✓	✓	✓	✓	✓
12) ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต ที่มีต่อบัณฑิตใหม่เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0		✓	✓	✓	✓
รวมตัวบ่งชี้ (ข้อ) ในแต่ละปี	10	12	12	12	12
ตัวบ่งชี้บังคับ (ข้อที่)	1-5	1-5	1-5	1-5	1-5
ตัวบ่งชี้ต้องผ่านรวม	8	10	10	10	10

หมวดที่ 8. การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

1. การประเมินประสิทธิผลของการสอน

1.1 การประเมินกลยุทธ์การสอน

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรประชุมคณาจารย์เพื่อประเมินความเห็นหรือข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการประเมินผลการสอน และการประเมินหลักสูตรโดยนักศึกษา มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และขอคำแนะนำนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

1.2 การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

ผู้เรียนประเมินการสอนของอาจารย์ทุกคนเมื่อสิ้นสุดรายวิชา และส่งตรงต่อฝ่ายบริการการศึกษาโดยใช้แบบประเมินการสอนตามที่กำหนด ผลการประเมินส่งกลับให้ผู้สอนปรับปรุงต่อไป โดยเลขานุการหลักสูตรจะรวบรวมผลการประเมินเพื่อวางแผนพัฒนา ปรับปรุงกลยุทธ์การสอนให้เหมาะสมกับรายวิชาและสถานการณ์ทางสังคมต่อไป

2. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

2.1 โดยนักศึกษาและบัณฑิต

ดำเนินการสำรวจข้อมูลเพื่อประกอบการประเมินหลักสูตรจากผู้เรียนปัจจุบันและจากผู้สำเร็จการศึกษาในหลักสูตร

2.2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิและ/หรือผู้ประเมินภายนอก

แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกร่วมเป็นกรรมการทำการวิเคราะห์และประเมินหลักสูตรในภาพรวมและใช้ข้อมูลการประเมินย้อนกลับของผู้เรียน ผู้สำเร็จการศึกษา ผู้ใช้บัณฑิตประกอบการประเมิน

2.3 โดยผู้ใช้บัณฑิตและ/หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ติดตามบัณฑิตใหม่โดยสำรวจความคิดเห็นจากผู้ใช้บัณฑิต

3. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร

เป็นไปตามการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับหลักสูตรตามหลักเกณฑ์ของ สกอ.

4. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุง

4.1 ดำเนินการจัดทำรายงานการประเมินผลและเสนอประเด็นที่จำเป็นในการปรับปรุงหลักสูตร เสนอต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการวิชาการ

4.2 จัดประชุมเพื่อการปรับปรุงหลักสูตรทั้งโดยตรงและโดยอ้อม

ภาคผนวก

ภาคผนวก 1 ผลงานทางวิชาการ (ย้อนหลัง 5 ปี) ของอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สามชาย ศรีสันต์

งานวิจัย

- ผลงานวิจัยที่หน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติว่าจ้างให้ดำเนินการ; 1

สามชาย ศรีสันต์. (หัวหน้าโครงการ). (2558 - 2559). *การติดตามประเมินผลการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม*. (403 หน้า). 28 มกราคม – 27 กันยายน 2559

บทความ

- บทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่มีอยู่ในฐานข้อมูล ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ.2556 แต่สถาบันนำเสนอสถานบันอนุมัติและจัดทำเป็นประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป และแจ้งให้ กพอ./กกอ. ทราบภายใน 30 วันนับแต่วันที่ออกประกาศ (ซึ่งไม่อยู่ใน Beall's list) หรือตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1; 0.8 สามชาย ศรีสันต์ (2559) *วาทกรรมแนววิพากษ์และการศึกษาการพัฒนาในสังคมไทย* วารสาร สำนักบัณฑิตอาสาสมัคร มธ.

ปีที่ 13 ฉบับที่ 1 เดือน ก.ค.-ธ.ค. 2559 น. 261-293. (32 หน้า).

สามชาย ศรีสันต์. (2558). *มโนทัศน์การพึ่งตนเองของชนบท : การลดทอนความหมายของชนบทให้เป็นหมู่บ้านนิทาน*, วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (26 หน้า). ปีที่ 32 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2558

สามชาย ศรีสันต์. (2558). *คนยากจนในสถานการณ์ภัยพิบัติน้ำท่วม*, วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (20 หน้า). ปีที่ 41 ฉบับที่ 1 มกราคม - มิถุนายน 2558

2. อาจารย์ ดร. สานิตย์ หนูนิล

งานวิจัย

- ผลงานวิจัยที่หน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติว่าจ้างให้ดำเนินการ; 1

सानิตย์ หนูนิล (2559). *เรื่องอิทธิพลของความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงานขององค์กร: การศึกษาเชิงประจักษ์ธุรกิจโรงแรมที่เป็นสมาชิกไปไม่เขียว* (ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากวิทยาลัยดุสิตธานี). (70 หน้า). (สัญญาทุนระหว่าง สิงหาคม 2558-สิงหาคม 2559)

सानิตย์ หนูนิล (2558). *เรื่องการคุกคามทางเพศของผู้ปฏิบัติงานแผนกครัวในธุรกิจโรงแรม: ศึกษาผ่านมุมมองนักศึกษาฝึกงาน* (ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากวิทยาลัยดุสิตธานี). (52 หน้า). (สัญญาทุนระหว่าง สิงหาคม 2557-สิงหาคม 2558) (เผยแพร่ผลการวิจัย มกราคม-เมษายน 2560)

บทความ

- บทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่มีอยู่ในฐานข้อมูล ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ.2556; 1

Annamalai, N., Noonin, S. & Buathong, S. (2019). Perception Matters: Exploring Thai lecturers' views, preferences and needs of MOOCs. *The Reference Librarian*. 1541-1117 (Online). (28 หน้า). (Published online: 29 May 2019)

- บทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่มีอยู่ในฐานข้อมูล ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ.2556 แต่สถาบันนำเสนอสถานบันอนุมัติและจัดทำเป็นประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป และแจ้งให้ กพอ./กกอ. ทราบภายใน 30 วันนับแต่วันที่ออกประกาศ (ซึ่งไม่อยู่ใน Beall's list) หรือตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1; 0.8 สานิตย์ หนูนิล. 2562. อิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร: แนวคิด และการประยุกต์. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร*. 39,1: 63-74. (12 หน้า). (มกราคม-กุมภาพันธ์ 2562)

सानิตย์ หนูนิล และกนกวรรณ พวงประยงค์. 2562. สังคมชนบทไทยสมัยใหม่กับปัจจัยกำหนดวิถีการดำเนินชีวิต. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*. 44,2: 34-64. (31 หน้า). (กรกฎาคม-ธันวาคม 2561)

सानิตย์ หนูนิล. 2561. การสร้างความผูกพันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย: ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร. *วารสารนักบริหาร*. 38,1: 37-45. (9 หน้า). (มกราคม-มิถุนายน 2561)

- สานิตย์ หนูนิล. 2560. การคุกคามทางเพศของผู้ปฏิบัติงานแผนกครัวในธุรกิจโรงแรม: ศึกษาผ่านมุมมองนักศึกษาฝึกงาน วิทยาลัยดุสิตธานี. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี. 11,1: 34-46. (13 หน้า). (มกราคม-เมษายน 2560)
- สานิตย์ หนูนิล. 2559. ธรรมชาติขององค์การภาคเอกชน: ธุรกิจภาคบริการ. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร. 36,2: 57-76. (19 หน้า). (พฤษภาคม-สิงหาคม 2559)
- สานิตย์ หนูนิล. 2559. ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน: แนวคิด และการประยุกต์. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 36,4: 166-177. (11 หน้า). (ตุลาคม-ธันวาคม 2559)
- สานิตย์ หนูนิล. 2558. ปัญหาการคุกคามทางเพศในอุตสาหกรรมบริการ: แนวคิด ผลกระทบ และแนวทางแก้ไข. วารสารปัญญาภิวัฒน์. 7,3: 263-273. (10 หน้า). (กันยายน-ธันวาคม 2558)
- สานิตย์ หนูนิล. 2558. การจัดการข้ามวัฒนธรรมเพื่อการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี. 9,2: 176-190. (14 หน้า). (กรกฎาคม-ธันวาคม 2558)

3. อาจารย์ ดร. เกศกุล สระแก้ว

งานวิจัย

- ผลงานวิจัยที่หน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติว่าจ้างให้ดำเนินการ; 1

จิตติ มงคลชัยอรัญญา, วีรบูรณ์ วิสารทสกุล, เกศกุล สระแก้ว และเศรษฐภูมิ บัวทอง. (2562). *โครงการประเมินผลโครงการวิจัย ภายใต้การสนับสนุนของ สกว. ฝ้ายวิจัยเพื่อท้องถิ่นสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย*. ฝ้ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น (สกว. ฝ้ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น). (403 หน้า). ใน การประชุมทางวิชาการระดับชาติ เรื่อง “ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี : จุดเริ่มหรือจุดจบของภาคชนบทไทย?” 23-24 สิงหาคม 2562 คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์

บทความ

- บทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่มีอยู่ในฐานข้อมูล ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ.2556 แต่สถาบันนำเสนอสถาบันอนุมัติและจัดทำเป็นประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป และแจ้งให้ กพอ./กกอ. ทราบภายใน 30 วันนับแต่วันที่ออกประกาศ (ซึ่งไม่อยู่ใน Beall's list) หรือตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1; 0.8

Kedkun Srakawee. (2019). *Community-Based Learning in Forestry Management and Restoration: Ban Na Ngiu -Na Pho Village, Thailand*. Attend the conference to present paper. 7th ICSDAP Biennial Conference on “Social Unrest, Peace and Development” to be held at Islamic University, Kushtia-7003, Bangladesh on 14-15 September, 2019, (10 pages).

เกศกุล สระแก้ว. (2562). คนรุ่นใหม่กับความคาดหวังต่อการทำงานในองค์กรพัฒนาเอกชนในปัจจุบันคนรุ่นใหม่กับความคาดหวังต่อการทำงานในองค์กรพัฒนาเอกชนในปัจจุบัน. *วารสารวิทยาการจัดการ*. ปีที่ 36 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2562 (26 หน้า).

เกศกุล สระแก้ว และอรพินทร์ ชูชม. (2560). การพัฒนาแบบวัดการรับรู้วัฒนธรรมองค์การแบบมุ่งผลสำเร็จของพนักงานอุตสาหกรรมอาหารสัตว์. *วารสารวิทยาการจัดการ*. ปีที่ 34 ฉบับที่ 1 (83-107). มกราคม-มิถุนายน 2560. (24 หน้า).

เกศกุล สระแก้ว และอรพินทร์ ชูชม. (2560). การพัฒนาและทดสอบคุณภาพของแบบวัดการเผชิญปัญหาการเปลี่ยนแปลงในงานของพนักงานโรงงานอาหารสัตว์. *วารสารจิตวิทยา*. ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (58-71). มกราคม-มิถุนายน 2560. (13 หน้า).

4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาวดี ขุนทองจันทร์

หนังสือและตำรา

- ตำราหรือหนังสือที่ผ่านการพิจารณาตามหลักเกณฑ์การประเมินตำแหน่งทางวิชาการแต่ไม่ได้นำมาขอรับการประเมินตำแหน่งทางวิชาการ; 1

สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2559). *การวิจัยธุรกิจ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน). (309 หน้า)

สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2559). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์อย่างบูรณาการ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน). (264 หน้า).

สุภาวดี ขุนทองจันทร์ และวิลารักษ์ อ่อนสีบุตร. (2559). “การยกระดับทักษะแรงงานกึ่งมีฝีมือและมีฝีมือระดับกลาง จากผู้ที่ได้รับการศึกษาระดับอาชีวศึกษาโดยองค์กรธุรกิจที่ดำเนินธุรกิจตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง.” บทหนึ่งของหนังสือ .ยั่งยืนจากประโยชน์สุข ด้วยเศรษฐกิจพอเพียง. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สกว. (10 หน้า จาก 327 หน้า)

Supawadee Khunthongjan. (2015). Book print “The Contract Farming Thai-Lao: Cabbage, Champasak.” Saarbrucken, Germany: LAP LAMBERT Academic Publishing ; (113 pgs.)

งานวิจัย

- ผลงานวิจัยที่หน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติว่าจ้างให้ดำเนินการ; 1

สุภาวดี ขุนทองจันทร์ (หัวหน้าโครงการวิจัย) (2560). *สถานการณ์การพนันในผู้สูงอายุ พื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา*. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักงานกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) (164 หน้า). 1 กุมภาพันธ์ 2561

สุภาวดี ขุนทองจันทร์ (นักวิจัย) (2560). *ต้นทุนและผลตอบแทนด้านเศรษฐกิจในกิจกรรมการเก็บเกี่ยวผลผลิตด้วยการจ้างรถเกี่ยวข้าว*. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี (109 หน้า). 30 เมษายน 2560

สุภาวดี ขุนทองจันทร์ (หัวหน้าโครงการวิจัย) (2559). *มิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการค้าการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของนักลงทุนไทยในลาวในยุคประชาคมอาเซียน* รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). (165 หน้า). 20 กันยายน 2559

สุภาวดี ขุนทองจันทร์ (หัวหน้าโครงการวิจัย) (2559). *สถานการณ์การผลิตและสถานการณ์ทางการตลาดของพริกพื้นเมืองหัวเรือเพื่อการพัฒนาเครือข่ายและสร้างอาชีพอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษา จังหวัดอุบลราชธานี*. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). (128 หน้า). 15 เมษายน 2559

สุภาวดี ขุนทองจันทร์ (หัวหน้าโครงการวิจัย) (2559). *การศึกษาพฤติกรรมการณ์การพนันของวัยรุ่นในบริบทของสังคมไทยภาคอีสาน พื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและมุกดาหาร* รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักงานกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.). (124 หน้า). 1 มีนาคม 2559

สุภาวดี ขุนทองจันทร์ (หัวหน้าโครงการวิจัย) (2559). *แบบแผนรายได้และการใช้จ่ายของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวกับการสร้างสมดุลในการดำรงชีพ: กรณีศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี ของชุดโครงการวิจัย งานวิจัยเชิงนโยบายเกษตรและเสริมสร้างเครือข่ายงานวิจัยเชิงนโยบาย*. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสถาบันคลังสมองแห่งชาติ (สคช.) (124 หน้า). 10 ตุลาคม 2558

บทความ

- บทความวิจัยหรือบทความวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่มีอยู่ในฐานข้อมูล ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ.2556 แต่สถาบันนำเสนอสถาบันอนุมัติและจัดทำเป็นประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป และแจ้งให้ กพอ./กกอ. ทราบภายใน 30 วันนับแต่วันที่ออกประกาศ (ซึ่งไม่อยู่ใน Beall's list) หรือตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1; 0.8

สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2561). *ลักษณะด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมกับการสร้างโอกาสการค้าการลงทุนและเสถียรภาพการค้าการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของนักลงทุนไทยในแขวงจำปาสัก สปป.ลาว*. *วารสารเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 22 (3) : 84-111. (ฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1. (27 หน้า). 7 กันยายน 2560

สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2561). *การเพิ่มผลิตภาพแรงงานที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาขององค์กรธุรกิจที่ดำเนินงานในรูปแบบองค์กรแห่งความสุข*. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย สาขาสังคมศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์และศิลปะ*, 38 (4) : 106-132. (ฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1 และฐานข้อมูล ACI). (26 หน้า). 30 สิงหาคม 2559

สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2559). *ความสัมพันธ์ระหว่างโลกาภิวัตน์กับค่านิยมพื้นฐานในสังคมไทย*. *วารสารมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 7 (1): 160-185. (ฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1) (25 หน้า). 12 ธันวาคม 2558

สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2559). *ต้นทุนผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ปลูกพริกพื้นเมืองหัวเรือในเชิงเศรษฐกิจและสังคม*. *วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย สาขาสังคมศาสตร์ มนุษย์ศาสตร์และศิลปะ*, 36 (3) : 169-185. (ฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1). (16 หน้า). 1 พฤศจิกายน 2558

สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแบบแผนการใช้จ่ายของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในระบบการผลิต และการดำรงชีพท่ามกลางสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ. *วารสารจุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์*, 38 (2): 41-63. (ฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1). (12 หน้า). 14 มิถุนายน 2558

สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2559). การเสริมสร้างศักยภาพของเกษตรกรในการผลิตพริกพื้นเมืองพันธุ์หัวเรือด้วยมาตรฐานเกษตรปลอดภัยในจังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารเกษตร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่*, 32 (2): 209-221. (ฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1). (12 หน้า). 28 มิถุนายน 2558

- บทความวิจัยหรือบทความทางวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูลกลุ่มที่ 2; 0.6

สุภาวดี ขุนทองจันทร์ มาลีณี ศรีไมตรีและวิลารักษ์ อ่อนสีบุตร. (2560). การเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนด้านเศรษฐศาสตร์ของกิจกรรมการเก็บเกี่ยวผลผลิตด้วยการจ้างรถเกี่ยวขนาดข้าวและการจ้างแรงงานของเกษตรกร จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษและสุรินทร์. *วารสารบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 6 (12): 43-55 (ฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2). (12 หน้า). 26 กรกฎาคม 2559

สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2559). พฤติกรรมการพินันของวัยรุ่นในบริบทสังคมไทยภาคอีสานพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและมุกดาหาร. *วารสารบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 5 (9): 26-38. (ฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2). (12 หน้า). 2 มิถุนายน 2558

5. รองศาสตราจารย์ ดร. กิริยา กุลกลการ

หนังสือและตำรา

- ตำราหรือหนังสือที่ผ่านการพิจารณาตามหลักเกณฑ์การประเมินตำแหน่งทางวิชาการแต่ไม่นำมาขอรับการประเมินตำแหน่งทางวิชาการ; 1

กิริยา กุลกลการ. (2559). *ความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจของแรงงานไทยที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศ: กรณีศึกษาได้หวัน* สำนักงานที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาแรงงานแห่งชาติ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กระทรวงแรงงาน. หจก.บางกอกบล็อก 167 หน้า

กิริยา กุลกลการ. (บรรณาธิการ). (2559). *เคล็ด (ไม่) ลับสำหรับนักบริหารคนใน CLMV*. สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. หจก.วนิดาการพิมพ์. 127 หน้า

งานวิจัย

- ผลงานวิจัยที่หน่วยงานหรือองค์กรระดับชาติว่าจ้างให้ดำเนินการ; 1

กิริยา กุลกลการ, เอี่ยมพร พิชัยสนธิ. (2560). *แรงงานข้ามชาติได้ฝีมือจากประเทศใน AEC กับนัยทางการคลังสำหรับประเทศไทย* สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.). (98 หน้า). 18 สิงหาคม 2560

บทความ

- บทความวิจัยหรือบทความทางวิชาการที่ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติที่มีอยู่ในฐานข้อมูล ตามประกาศ ก.พ.อ. หรือระเบียบคณะกรรมการการอุดมศึกษาว่าด้วย หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ พ.ศ.2556 แต่สถาบันนำเสนอสภาสถาบันอนุมัติและจัดทำเป็นประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไป และแจ้งให้ กพอ./กกอ. ทราบภายใน 30 วันนับแต่วันที่ออกประกาศ (ซึ่งไม่อยู่ใน Beall's list) หรือตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่ปรากฏในฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1; 0.8

กิริยา กุลกลการ. (2560). *ผลประโยชน์ล้นเหลือจากการไปทำงานที่ได้หวันของคนงานไทย* Journal of HRintelligence. สถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (TCI 1) ปีที่ 12 ฉบับที่ 1. หน้า 56 – 78. (22 หน้า). มิถุนายน 2560

ภาคผนวก 2 ตารางเปรียบเทียบโครงสร้างและองค์ประกอบของหลักสูตรฉบับ พ.ศ. 2558 กับ ฉบับ พ.ศ. 2563

หลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2558	หลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2563	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>1.ชื่อหลักสูตรและชื่อปริญญา</p> <p><u>ชื่อหลักสูตร</u> ประกาศนียบัตรบัณฑิต (บัณฑิตอาสาสมัคร)</p> <p>Graduate Diploma Program (Graduate Volunteer)</p> <p><u>ชื่อปริญญา</u> ไทย: ประกาศนียบัตรบัณฑิต (บัณฑิตอาสาสมัคร) ป.บัณฑิต (บัณฑิตอาสาสมัคร) อังกฤษ: Graduate Diploma (Graduate Volunteer)</p>	<p>1.ชื่อหลักสูตรและชื่อปริญญา</p> <p><u>ชื่อหลักสูตร</u> ประกาศนียบัตรบัณฑิต (บัณฑิตอาสาสมัคร) (หลักสูตรสหวิทยาการ)</p> <p>Graduate Diploma Program (Graduate Volunteer) (Multidisciplinary)</p> <p><u>ชื่อปริญญา</u> ไทย: ประกาศนียบัตรบัณฑิต (บัณฑิตอาสาสมัคร) ป.บัณฑิต (บัณฑิตอาสาสมัคร) อังกฤษ: Graduate Diploma (Graduate Volunteer)</p>	<p>เพิ่ม “หลักสูตรสหวิทยาการ/ Multidisciplinary” ในชื่อหลักสูตร เพื่อให้ชัดเจนและสอดคล้องกับ องค์ความรู้ด้านสหวิทยาการ</p> <p>คงเดิม</p>
<p>2. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์</p> <p><u>ปรัชญา</u> เรียนรู้การทำงานพัฒนาในวัฒนธรรมที่แตกต่างด้วยการ ลงมือปฏิบัติงานอาสาสมัคร จัดการเรียนการสอนโดยให้ บัณฑิตอุทิศตนทำงานให้บริการแก่ชุมชนที่มีความแตกต่าง และหลากหลายทางวัฒนธรรม ไปสัมผัสเรียนรู้วิถีชีวิต และ ปัญหาของประชาชน เพื่อบ่มเพาะบัณฑิตให้มีสำนึกรับใช้ สังคม ภายใต้ปรัชญาและกระบวนการการเรียนรู้ด้วยการ ทำงานให้บริการแก่สังคม (Service- learning)</p> <p><u>ความสำคัญ</u> เป็นหลักสูตรสหวิทยาการ อันสืบเนื่องจากการที่สังคมไทยก้าว เข้าสู่การเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม จากระบบเศรษฐกิจเสรี การ รวมกันเป็นประชาคมอาเซียน เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานจาก ประเทศเพื่อนบ้านเข้าสู่ประเทศไทย พร้อมไปกับการค้าการ ลงทุนที่มีบริษัทยักษ์ชาติเคลื่อนย้ายเข้ามาตั้งฐานผลิต รวมทั้งการ ลงทุนในอุตสาหกรรมบริการที่ไม่เพียงเกิดขึ้นในเมืองใหญ่ แต่ ได้เติบโตอย่างก้าวกระโดดในท้องถิ่นชนบท เมืองชายแดน และเมือง ศูนย์กลางความเจริญในภูมิภาค ทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงอย่าง รวดเร็ว ก่อให้เกิดปัญหาใหม่ ๆ ที่มีความซับซ้อน โดยไม่สามารถทำ ความเข้าใจได้ด้วยสาขาวิชาใดสาขาวิชาหนึ่งดังเช่นในอดีต</p> <p>ขณะเดียวกันสังคมไทยมีความต้องการจะอนุรักษ์ รักษา และ ผลิตสร้าง อัตลักษณ์ความเป็นไทยให้ปรากฏเป็นที่ยอมรับ เพื่อการ พัฒนาประเทศภายใต้พื้นฐานแห่งความเป็นไทย ดังนั้นจึง จำเป็นต้องสร้างบัณฑิตที่มีความรู้ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่ สามารถจะยกยอความเป็นท้องถิ่น สามารถผลิตสร้าง ต่อยอดองค์ ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้ได้รับการยอมรับในระดับสากล และเป็นฐานของการเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ</p> <p>นอกจากนั้นความเหลื่อมล้ำในด้านเศรษฐกิจ สังคมและ วัฒนธรรม ยังคงดำรงอยู่ และมีแนวโน้มจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น</p>	<p>2. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์</p> <p><u>ปรัชญา</u> เรียนรู้การทำงานพัฒนาในวัฒนธรรมที่แตกต่างด้วยการ ลงมือปฏิบัติงานอาสาสมัคร จัดการเรียนการสอนโดยจัด ประสบการณ์ให้บัณฑิตทำงานให้บริการแก่ชุมชนที่มีความ แตกต่างและหลากหลายทางวัฒนธรรม สัมผัสเรียนรู้วิถีชีวิต และปัญหาของประชาชน เพื่อบ่มเพาะบัณฑิตให้มีสำนึกรับ ใช้สังคม ภายใต้ปรัชญาและกระบวนการการเรียนรู้ด้วยการ ทำงานให้บริการแก่สังคม (Service- learning)</p> <p><u>ความสำคัญ</u> หลักสูตรสหวิทยาการ ให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม (cultural turn) ทั้งในมิติการสร้างสันติภาพ และการอยู่ ร่วมกันบนความแตกต่าง และมีมิติของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ที่ ใช้ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ความเป็นท้องถิ่น มาสร้างสรรค์ ผลิตภัณฑ์ และการบริการ ที่เรียกว่าอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (creative industry) ขณะที่ชนบทได้เปลี่ยนแปลงไปจนเท่า ทันเมืองในด้านความรู้ ความเป็นประชาธิปไตย เศรษฐกิจ ปกป้องในสิทธิ เสรีภาพของตนเอง</p> <p>การศึกษาเรียนรู้ การทำงานพัฒนา ภายใต้การลงมือ ปฏิบัติโดยหลักสูตรส่งบัณฑิตอาสาสมัครไปอยู่ในพื้นที่ชนบท จำเป็นจะต้องเปลี่ยนไป ไม่ใช่การเข้าไปให้ความช่วยเหลือ พัฒนา ในแบบเดิม ไม่ใช่การสร้างสูตรสำเร็จ กะเกณฑ์ว่า ชนบทจะต้องเป็นแบบใดแบบหนึ่งที่กำหนดไปจากส่วนกลาง และที่สำคัญคือ ไม่ใช่วางบทบาทเป็น ครู หมอ เจ้าหน้าที่ ส่งเสริมการเกษตร หรือนักการตลาด นักออกแบบผลิตภัณฑ์ ที่เข้าใจเอาว่าชนบทยังขาดแคลนไม่เพียงพออีกต่อไป หากแต่ บัณฑิตอาสาสมัครจะต้องเป็นผู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การพัฒนาใหม่ๆ ในรูปของนวัตกรรม ที่ผลิตสร้างขึ้นจากฐาน วัฒนธรรม ภูมิปัญญา และบริบทของชุมชน มีความเข้าใจ</p>	<p>คงเดิม</p> <p>-ปรับความสำคัญของหลักสูตร โดยเน้นการศึกษาวัฒนธรรมในมิติการสร้าง สันติภาพ การอยู่ร่วมบนความแตกต่าง มิติ ของเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ใช้ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา ความเป็นท้องถิ่น สร้างผลิตภัณฑ์ และการบริการ ที่เรียกว่า “อุตสาหกรรม สร้างสรรค์” รวมถึงเน้นการผลิตบัณฑิต อาสาสมัครที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนานวัตกรรม และเป็นนักสร้างสรรค์ กระบวนการพัฒนา</p>

หลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2558	หลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2563	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระหว่างชนบทกับเมือง คนชนบทและคนกรุงเทพฯ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับปัญหาทางการเมืองที่ดำรงอยู่อย่างเข้มข้นในขณะนี้ ความเหลื่อมล้ำแตกต่างกันนี้ส่วนหนึ่งเป็นเพราะการละเลยองค์ความรู้ ภูมิปัญญาที่มาจากรากฐานของท้องถิ่น มุ่งทำความเข้าใจชนบท ท้องถิ่นจากความรู้ วิชาการจากตะวันตก มากกว่าจะสร้างองค์ความรู้ของตนเองขึ้นมาจากเบื้องล่าง</p> <p>การก้าวเข้าสู่สังคมพหุวัฒนธรรม การปะทะประสานกันระหว่างโลกาภิวัตน์ และท้องถิ่นวิวัตน์ ระหว่างความเป็นสากลกับความเป็นไทย ตลอดจนปัญหาความเหลื่อมล้ำ และความแตกต่างกันระหว่างชนบทและเมือง จำเป็นอย่างยิ่งที่สถาบัน การศึกษาจะต้องทำความเข้าใจ และสร้างองค์ความรู้เพื่อเป็นส่วนหนึ่งในการแสวงหาทางออกให้กับสังคม</p> <p>ดังนั้นจึงจำเป็นต้องบ่มเพาะบัณฑิตผู้มีความใส่ใจเสียสละ ต้องการ ทำงานเพื่อสังคม ให้มีความสามารถในเชิงพหุวิทยาการ ทั้งในด้าน สังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และการบริหารจัดการ สามารถศึกษา และสร้างองค์ความรู้สังคมพหุวัฒนธรรมซึ่งต้องใช้ความรู้ใน หลายสาขาวิชา ที่เข้าใจการเปลี่ยนแปลงทั้งในระดับโลกและท้องถิ่น ทั้งยังต้องสามารถทำงานพัฒนาร่วมกับประชาชนทั้งภายในประเทศ และประเทศเพื่อนบ้านที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม ได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่กำลังเป็นที่ต้องการ ของสังคมไทย และจะเป็นที่ที่ต้องการอย่างมากในอนาคตหลังจกามี การรวมตัวกันเป็นประชาคมอาเซียน</p>	<p>สถานการณ์ชนบทที่เปลี่ยนแปลงไป และมีความรู้เพียงพอที่จะผลิตงานสร้างสรรค์การพัฒนาในเชิงนวัตกรรมที่มาจากท้องถิ่น โดยมีชุมชนเป็นฐาน (community base) จึงมีความจำเป็นจะต้องจัดกระบวนการการเรียนรู้แก่ผู้ที่เข้ามาเรียน ในหลักสูตร ในลักษณะพหุวิทยาการ ที่สามารถบูรณาการองค์ความรู้จากหลากหลายสาขาวิชา “บัณฑิตอาสาสมัคร” ต้องมีความรู้ด้านสังคมศาสตร์การพัฒนา ซึ่งประกอบด้วยอนุสาขาวิชา ทั้งด้านการพัฒนา สังคมวิทยา มานุษยวิทยา เศรษฐศาสตร์การพัฒนา การพัฒนาชุมชน การวิจัยทางสังคม ซึ่งจะเป็นความรู้พื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ชุมชน สังคม ที่มีความแตกต่างหลากหลายทางวัฒนธรรม ทั้งยังต้องมีทักษะการบริหารจัดการการจัดกระบวนการกลุ่ม ความเป็นผู้นำ การเป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานของรัฐและภาคเอกชนซึ่งจะต้องอาศัยความรู้ด้านการบริหารรัฐกิจ และการบริหารองค์กร รวมถึงการนำองค์ความรู้ข้ามสาขาวิชาในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในส่วนของการประดิษฐ์สร้างนวัตกรรมมาใช้ในการทำงานพัฒนา นอกจากนั้นบัณฑิตอาสาสมัครที่เข้าไปทำงานในกลุ่มชาติพันธุ์ยังต้องเรียนรู้ภาษา และวัฒนธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเข้าไปทำงานในพื้นที่ด้วย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับโครงการที่บัณฑิตอาสาสมัครเลือกไปปฏิบัติงาน และพื่นความรู้เดิมของบัณฑิตอาสาสมัคร เนื่องจากนักศึกษาที่เข้าเรียนในหลักสูตรนี้จะต้องปฏิบัติงาน โดยดำเนินการโครงการพัฒนาเพื่อบริการชุมชน และที่สำคัญมากคือ จะต้องมีส่วนีความรับผิดชอบ เข้าใจและมีคุณธรรมที่จะไม่ล่วงละเมิดต่อศักดิ์ศรีของเพื่อนมนุษย์ในการทำงานพัฒนา</p> <p>บทบาทของบัณฑิตอาสาสมัครจะเปลี่ยนไปเป็นผู้สร้างสรรค์กระบวนการพัฒนา เสมือนเป็นพ่อครัว แม่ครัว ที่จัดสรรวัตถุดิบในท้องถิ่นมาปรุงรสประกอบเป็นอาหาร และใช้อาหารนั้นเป็นเครื่องมือหรือนวัตกรรมเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง ภายใต้พื้นฐานความรู้ ความสามารถที่ได้ศึกษา มาในระดับปริญญาตรีของผู้ที่สมัครเข้ามาเป็นบัณฑิตอาสาสมัคร</p> <p>หลักสูตรนี้จึงต่างไปจากนักการตลาดชุมชน หรือนักพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่นิยมเปิดสอนกันอยู่ในเวลานี้ แต่เป็นนักจัดกระบวนการพัฒนา ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้ และเข้าใจอัตลักษณ์ของชุมชน เพื่อสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยตัวของชุมชนเอง เรียกว่า นักสร้างสรรค์กระบวนการพัฒนา (development process creator) บัณฑิตอาสาสมัครจะมีคุณลักษณะสำคัญที่จะต้องเข้าใจ วัฒนธรรม บริบทของชุมชน ในฐานะที่เป็น “คนใน” รับรู้ถึง ปัญหา ความรู้สึกนึกคิด สำนึก และตัวตนของชุมชนที่เข้าไป</p>	

หลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2558	หลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2563	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>วัตถุประสงค์ของหลักสูตร</p> <p>เพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) มีสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม รักความเป็นธรรม พร้อมอุทิศตนทำงานเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม 2) มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ในการ ทำงานพัฒนา ร่วมกับประชาชน 3) สามารถทำงานร่วมกับประชาชนในพื้นที่ที่มีความ หลากหลาย แยกต่าง และซับซ้อนทางวัฒนธรรมได้ 	<p>อาศัยอยู่ ซึ่งจะช่วยปลูกฝังสำนึกของการอยู่ร่วมกัน การ เคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ความเท่าเทียมของผู้ให้และ ผู้รับ ตลอดจนการไม่เพิกเฉยต่อความไม่เป็นธรรมที่ดำรงอยู่ ในสังคม รู้จักและเข้าใจผู้ที่ถูกกระทำ คนเล็กคนน้อย ผู้ถูก ผลักไสให้กลายเป็นอื่น คุณลักษณะเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ด้วยการ ที่บัณฑิตอาสาสมัครต้องเข้าไปใช้ชีวิตอยู่ และทำงาน ร่วมกับชาวบ้าน ในบริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างเป็น ระยะเวลาที่นานพอสมควร ซึ่งจะเปิดโลกทัศน์ มุมมองใหม่ ชนบทที่ยังคงเป็นทรัพยากรของการเรียนรู้ และการลงมือ ปฏิบัติงานพัฒนา</p> <p>วัตถุประสงค์ของหลักสูตร</p> <p>เพื่อให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะ ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) มีสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม รักความเป็น ธรรม พร้อมจะเป็นผู้เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม 2) มีความรู้ในลักษณะพหุสาขาวิชา สามารถทำ ความเข้าใจสังคม มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการ ทำงานพัฒนา ร่วมกับประชาชน 3) สามารถทำงานร่วมกับประชาชนในพื้นที่ที่มีความ หลากหลาย แยกต่าง และซับซ้อนทางวัฒนธรรมได้ 	<p>-เพิ่มวัตถุประสงค์โดยเน้นผลิตบัณฑิตให้มี ความรู้ในลักษณะพหุสาขาวิชา</p>
<p>3.คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา</p> <p>คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาต้องเป็นไปตามข้อบังคับ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาในระดับ ประกาศนียบัตรบัณฑิต และต้องมีคุณสมบัติดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ผู้เข้าศึกษาต้องสำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรีจาก สถาบันการศึกษาในประเทศหรือต่างประเทศ ซึ่งสภามหาวิทยาลัยรับรองวิทยฐานะ 2) คุณสมบัติอื่น ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับ มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาในระดับ ประกาศนียบัตรบัณฑิต (บัณฑิตอาสาสมัคร) 3) การรับเข้านักศึกษาต่างประเทศ ให้อยู่ในดุลย พินิจของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและเป็นไปตาม ระเบียบของมหาวิทยาลัย 	<p>3.คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา</p> <p>คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาต้องเป็นไปตามข้อบังคับ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาในระดับ ประกาศนียบัตรบัณฑิต และต้องมีคุณสมบัติดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ผู้เข้าศึกษาต้องสำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาตรี จากสถาบันการศึกษาในประเทศหรือต่างประเทศ ซึ่ง สภามหาวิทยาลัยรับรองวิทยฐานะ 2) ผู้เข้าศึกษามีความมุ่งมั่น ตั้งใจที่จะทำประโยชน์ เพื่อสังคม มีประสบการณ์ทำงานด้านการพัฒนา และ เคยทำงานร่วมกับชุมชน 3) การรับเข้านักศึกษาต่างประเทศ ให้อยู่ในดุลย พินิจของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและเป็นไปตาม ระเบียบของมหาวิทยาลัย 	<p>-เพิ่มคุณสมบัติเฉพาะของผู้เข้าศึกษา</p>
<p>4.การคัดเลือกผู้เข้าศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การคัดเลือกผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษาให้เป็นไป ตามข้อกำหนดของสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร โดยมีการ สอบข้อเขียน และการสอบสัมภาษณ์ 2) การคัดเลือกนักศึกษาต่างประเทศให้อยู่ใน ความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร โดย พิจารณาจากคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษา 	<p>4.การคัดเลือกผู้เข้าศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การคัดเลือกผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษาให้เป็นไป ตามข้อกำหนดของสำนักบัณฑิตอาสาสมัคร โดยมีการ สอบข้อเขียน และการสอบสัมภาษณ์ 2) การคัดเลือกนักศึกษาต่างประเทศให้อยู่ใน ความเห็นชอบของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร โดย พิจารณาจากคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าเป็นนักศึกษา 	<p>คงเดิม</p>
<p>5. จำนวนรับนักศึกษา รับนักศึกษาปีการศึกษาละ 30 คน</p>	<p>5. จำนวนรับนักศึกษา รับนักศึกษาปีการศึกษาละ 15 คน</p>	<p>-ปรับลดจำนวนรับจาก 30 เป็น 15 คน</p>
<p>6.ระบบการศึกษา</p>	<p>6.ระบบการศึกษา</p>	

หลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2558	หลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2563	สรุปการเปลี่ยนแปลง
ใช้ระบบการศึกษาแบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษา ปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และมีการศึกษาในภาคฤดูร้อนไม่น้อยกว่า 8 สัปดาห์และเพิ่ม ชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาให้เท่ากับภาคปกติ	ใช้ระบบการศึกษาแบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษา ปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ และอาจ เปิดภาคฤดูร้อนได้ โดยใช้เวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 8 สัปดาห์ แต่ให้เพิ่มชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาให้ เท่ากับภาคการศึกษาปกติ	คงเดิม
7.เกณฑ์การสำเร็จการศึกษา 1) ได้ศึกษางานรายวิชาต่างๆครบตามหลักสูตรและมี หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต 2) ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 (จากระบบ 4 ระดับคะแนน) 3) ได้ค่าระดับ B ขึ้นไป ในวิชาการปฏิบัติงานสนาม 4) ได้ค่าระดับ S ในการสอบวิชาการวิจัยเฉพาะเรื่อง 5) ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นๆ ที่วิทยาลัยและ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กำหนด	7.เกณฑ์การสำเร็จการศึกษา 1) ได้ศึกษางานรายวิชาต่างๆครบตามหลักสูตรและมี หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 33 หน่วยกิต 2) ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00 (จากระบบ 4 ระดับคะแนน) 3) ได้ค่าระดับ B ขึ้นไป ในวิชาการปฏิบัติงานสนาม 4) ได้ค่าระดับ S ในการสอบวิชาการวิจัยเฉพาะเรื่อง 5) ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นๆ ที่วิทยาลัยและ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กำหนด	-ปรับเพิ่มจำนวนหน่วยกิตสะสมเพื่อสำเร็จ การศึกษาตามจำนวนหน่วยกิตที่เพิ่มขึ้น
8. ระยะเวลาการศึกษา เป็นหลักสูตรแบบเต็มเวลา นักศึกษาต้องใช้ ระยะเวลาการศึกษาดำเนินหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 2 ภาค การศึกษาปกติ และไม่เกินกว่า 4 ภาคการศึกษาปกติ	8. ระยะเวลาการศึกษา เป็นหลักสูตรแบบเต็มเวลา นักศึกษาต้องใช้ ระยะเวลาการศึกษาดำเนินหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 2 ภาค การศึกษาปกติ และไม่เกินกว่า 4 ภาคการศึกษาปกติ	คงเดิม
9.โครงสร้างและองค์ประกอบหลักสูตร นักศึกษาจะต้องจดทะเบียนศึกษารายวิชา รวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต โดยศึกษาตามโครงสร้างและองค์ประกอบดังนี้ 1.วิชาบังคับ 24 หน่วยกิต 1.1 การศึกษางานรายวิชา <ul style="list-style-type: none"> • หมวดวิชาเสริมสร้าง จิตสำนึกอาสาสมัคร 3 หน่วยกิต • หมวดวิชาเสริมสร้างทักษะการทำงานพัฒนา 6 หน่วยกิต • หมวดวิชาความรู้และโลกทัศน์ ทางสังคม 6 หน่วยกิต 1.2 การปฏิบัติงานสนาม 9 หน่วยกิต 2.การวิจัยเฉพาะเรื่อง 6 หน่วยกิต	9.โครงสร้างและองค์ประกอบหลักสูตร นักศึกษาจะต้องจดทะเบียนศึกษารายวิชา รวมไม่น้อยกว่า 33 หน่วยกิต โดยศึกษาตามโครงสร้างและองค์ประกอบดังนี้ 1.วิชาบังคับ 27 หน่วยกิต 1.1 การศึกษางานรายวิชา 18 หน่วย กิต <ul style="list-style-type: none"> • หมวดวิชาเสริมสร้างจิตสำนึก ทักษะ การเป็นบัณฑิตอาสาสมัครและความเป็นพลเมือง 3 หน่วยกิต • หมวดวิชาทักษะการทำงานพัฒนาเชิง สร้างสรรค์ 9 หน่วยกิต • หมวดวิชาแนวคิดทางสังคมและการพัฒนา 6 หน่วยกิต 1.2 การปฏิบัติงานสนาม 9 หน่วยกิต 2.การวิจัยเฉพาะเรื่อง 6 หน่วยกิต	-เพิ่มจำนวนหน่วยกิตรวมจาก 30 หน่วยกิต เป็น 33 หน่วยกิต ในวิชาบังคับ (3 หน่วย กิต) -ปรับชื่อหมวดวิชาใหม่ และเพิ่มวิชาใหม่ จำนวน 3 หน่วยกิตในหมวดวิชาทักษะ การทำงานพัฒนาเชิงสร้างสรรค์
10.รายวิชาและข้อกำหนดของหลักสูตร 1.วิชาบังคับ 24 หน่วยกิต 1.1 การศึกษารายวิชา : นักเรียนต้องศึกษารายวิชาจากหมวดวิชา เสริมสร้างจิตสำนึกอาสาสมัคร หมวดวิชาเสริมสร้างทักษะการทำงานพัฒนา หมวดวิชาความรู้และโลกทัศน์ทางสังคมรวม 15 หน่วยกิตดังนี้	10.รายวิชาและข้อกำหนดของหลักสูตร 1.วิชาบังคับ 27 หน่วยกิต 1.1 การศึกษารายวิชา 18 หน่วยกิต : นักศึกษาต้องศึกษา รายวิชาจาก หมวดวิชาเสริมสร้างจิตสำนึกทักษะการเป็น บัณฑิตอาสาสมัครและความเป็นพลเมือง หมวดวิชาเสริมสร้าง ทักษะการทำงานพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ หมวดวิชาแนวคิดทาง	-เพิ่มหน่วยกิตวิชาบังคับ

หลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2558	หลักสูตร ฉบับ พ.ศ. 2563	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<ul style="list-style-type: none"> • หมวดวิชาเสริมสร้างจิตสำนึกอาสาสมัคร <p>บอ.510 อาสาสมัครและความรับผิดชอบต่อสังคม 3(3-0-9) GV510 Volunteerism and Social Responsibility</p> <ul style="list-style-type: none"> • หมวดวิชาเสริมสร้างทักษะการทำงานพัฒนา <p>บอ.520 วิธีวิทยาวิจัยทางสังคมศาสตร์ 3(3-0-9) GV520 Social Science Research Methodology</p> <p>บอ.521 กระบวนการทำงานชุมชน 3(3-0-9) GV521 Community Work Process</p> <ul style="list-style-type: none"> • หมวดวิชาความรู้และโลกทัศน์ทางสังคม <p>บอ.530 สังคมพหุวัฒนธรรม 3(3-0-9) GV530 Multicultural Society</p>	<p>สังคมและการพัฒนา รวมจำนวน 18 หน่วยกิต ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> • หมวดวิชาเสริมสร้างจิตสำนึก ทักษะการเป็นบัณฑิตอาสาสมัครและความเป็นพลเมือง 3 หน่วยกิต <p>บอ.510 บัณฑิตอาสาสมัครและความเป็นพลเมือง 3(2-2-8) GV510 Graduate Volunteer and Citizenship</p> <ul style="list-style-type: none"> • หมวดวิชาทักษะการทำงานพัฒนาเชิงสร้างสรรค์ 9 หน่วยกิต <p>บอ.520 แนวคิดและระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อการพัฒนา 3(3-0-9) GV520 Concepts and Methodology of Qualitative Research for Development</p> <p>บอ.521 กระบวนการทำงานชุมชน 3(3-0-9) GV521 Community Work Process</p> <p>บอ.522 ความคิดสร้างสรรค์กับนวัตกรรมการพัฒนา 3(3-0-9) GV522 Creative Thinking and Development Innovation</p> <ul style="list-style-type: none"> • หมวดวิชาแนวคิดทางสังคมและการพัฒนา 6 หน่วยกิต <p>บอ.530 การพัฒนาในสังคมพหุวัฒนธรรม 3(3-0-9) GV530 Development in Multicultural Society</p>	<p>-ปรับชื่อหมวดวิชา เพิ่มหน่วยกิตและวิชาใหม่</p> <p>-ปรับชื่อวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ , คำอธิบายรายวิชาและลดจำนวนชั่วโมงบรรยาย เพิ่มชั่วโมงปฏิบัติการ</p> <p>-ปรับชื่อหมวดวิชา</p> <p>-ปรับชื่อวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และคำอธิบายรายวิชา</p> <p>-ปรับคำอธิบายรายวิชา</p> <p>วิชาใหม่</p> <p>-ปรับชื่อหมวดวิชา</p> <p>-ปรับชื่อวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และคำอธิบายรายวิชา</p>
<p>บอ.531 ชนบทไทยในบริบทโลกาภิวัตน์และท้องถิ่นวิวัฒน์ 3(3-0-9) GV531 Thai Rural Society in the Context of Globalization and Localization</p> <p>1.2 การปฏิบัติงานสนาม</p> <p>บอ.540 การปฏิบัติงานอาสาสมัครในสังคมพหุวัฒนธรรม 9(0-27-8) GV540 Volunteer Work in Multicultural Society</p> <p>2.การวิจัยเฉพาะเรื่อง 6 หน่วยกิต</p> <p>บอ.550 การวิจัยเฉพาะเรื่อง 6(0-12-24) GV550 Special Research</p>	<p>บอ.531การเปลี่ยนผ่านของชนบท – เมือง และการพัฒนา 3(3-0-9) GV531Rural – Urban Transformation and Development</p> <p>1.2 การปฏิบัติงานสนาม 9 หน่วยกิต</p> <p>บอ.540 การปฏิบัติงานอาสาสมัครในสังคมพหุวัฒนธรรม 9(ฝึกปฏิบัติจำนวน 27 สัปดาห์) GV540 Volunteer Work in Multicultural Society</p> <p>2.การวิจัยเฉพาะเรื่อง 6 หน่วยกิต</p> <p>บอ.550 การวิจัยเฉพาะเรื่อง 6(0-12-24) GV550 Special Research</p>	<p>-ปรับชื่อวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และคำอธิบายรายวิชา</p> <p>-ระบุจำนวนสัปดาห์ในการฝึกปฏิบัติ</p> <p>-กำหนดเกณฑ์การประเมินผลในคำอธิบายรายวิชา</p>

